

Voorzitter: K. Schuiling (burgemeester)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), F. Folkerts (GroenLinks), E. Hillekens (GroenLinks), S. Middelhuis (GroenLinks), C. Nieuwenhout (GroenLinks), H. Sietsma (GroenLinks), T. van de Vendel (GroenLinks), J. Visser (GroenLinks), R. Lagestee (GroenLinks), J. van Veen (PvdA), R. Gierkink (PvdA), I. Huitema (PvdA), R. Pestman (PvdA), J. Scoop (PvdA), R. Tjepkema (PvdA), J. Lo-A-Njoe (D66), M. Gietema (D66), M. Martinez Doubiani (D66), A. Poelstra-Bos (D66), T. Rustebiel (D66), W. Pechler (PvdD), J. Bosma (PvdD), B. Hekkema (PvdD), T. van Zoelen (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij 100%), N. Hilboesen (Stadspartij 100%), Y. Menger (Stadspartij 100%), H. Moerkerk (Stadspartij 100%), M. Sloot (Stadspartij 100%), D. Brandenburg (SP), J. Huisman (SP), H. de Waard (SP), I. Jacobs-Setz (VVD), E. Akkerman (VVD), R. Heiner (VVD), M. Goodijk (Student&Stad), K. de Groot (Student&Stad), D. Swets (Student&Stad), P. Rebergen (ChristenUnie), L. Dwarshuis (ChristenUnie), S. Wennink (ChristenUnie), J. de Haan (CDA), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder), K. de Wrede (wethouder), I. Jongman (wethouder), P. Broeksma (wethouder), R. van Niejenhuis (wethouder), M. Molema (wethouder)

Namens de griffie: J. Spier

## Gemeenteraad

### 1. Opening en mededelingen

00:29:17

*Voorzitter:* Ik heet u allemaal van harte welkom. De meesten zijn binnen of onderweg. Ik deel u mede dat Floor Mertens vandaag verhinderd is om hier aanwezig te zijn en dat de wethouders Eikenaar en Bloemhoff op een VNG-congres zijn en om die reden hier niet present. De wethouders Jongman en Broeksma zullen in de loop van deze vergadering wegens andere verplichtingen de vergadering verlaten.

00:30:10

*Voorzitter:* Ik heet ook Janette Bosma van harte welkom. Zij is weer, op één been moet ik zeggen, hier. Nog een beetje wiebelig, maar fijn dat je er weer bent. Er is mij uitdrukkelijk verzocht er niet bij stil te staan, dus dat ga ik ook niet doen, dat 31 januari 1991 in het gezin De Haan een hele feestelijke dag was.

00:30:43

*Voorzitter:* Dat is allemaal niet gezegd. Het is ook volstrekt toevallig dat er nu een bos bloemen van de achterzijde die kant op gaat. Wij hopen allemaal dat er geen explosieve bonbons worden uitgereikt binnen de CDA-fractie, want dat geeft een hoop onrust.

00:31:19

*Voorzitter:* Dan wil ik toch ook even noemen dat Hans Sietsma vandaag voor de laatste keer de agendacommissie in die hoedanigheid voorgezeten heeft. Heel vriendelijk bedankt voor al het werk wat je daarin hebt verricht.

## 2. Afscheid Hans Moerkerk, Stadspartij 100% voor Groningen

00:31:40

*Voorzitter:* Dat brengt mij bij agendapunt twee, iets waar ik ook niet zo heel erg gelukkig van word, maar wat wel moet. We moeten afscheid nemen van Hans Moerkerk als ons raadslid en ik zal daar paar woorden aan wijden.

00:32:25

*Voorzitter:* Beste Hans, je neemt afscheid als raadslid. Je wilde er niet al te veel aandacht aan besteden, dus ik houd het kort. We gaan er toch wel een paar dingen over zeggen en dat doet ook recht aan de hele lange duur, waarop jij al deel uitmaakt van onze volksvertegenwoordiging. Je hebt een grote betrokkenheid bij de Groninger gemeentepolitiek. Je gaat al zo een 20 jaar terug in de tijd, als we het over jouw betrokkenheid hebben. We kwamen je naam al tegen bij de Stadspartij. De naam die daarmee geassocieerd wordt, is natuurlijk Geert Spieker. Er is best nog een aantal raadsleden en voormalig wethouders, ook hier aanwezig, die deze naam nog scherp op hun netvlies hebben. In 2014 en 2015 was je al even woordvoerder voor de Stadspartij en vijf jaar later zagen we je weer terug als woordvoerder, maar dan voor een andere partij: 100% procent voor Groningen. Voor die partij werd je in 2021 eerst tijdelijk raadslid, toen de fractievoorzitter met ziekteverlof was. Het was een hele rare, maar wel gedenkwaardige installatie. Het was maart 2021. Wie allemaal aanwezig waren, dat was in de eerste plaats jij, in de tweede plaats de griffier en in de derde plaats ik. Dat was het en de rest keek vanaf een beeldschermje naar jouw installatie. Dat was eigenlijk wel heel bijzonder. We zaten in Topweer op het provinciehuis. Het was COVID-tijd en de tijd van de digitale vergaderingen. Jullie fractievoorzitter kwam niet meer terug in de raad en jij bleef raadslid. Na de verkiezingen in 2022 was je er opnieuw bij, nu voor de fusiepartij Stadspartij 100% voor Groningen. Al met al ben jij dus voor drie partijen afgevaardigde geweest. Er zijn niet veel politici, althans niet in Groningen zeg ik erbij, die dat kunnen zeggen.

00:34:53

*Voorzitter:* Veel thema's hadden jouw aandacht, waaronder studentenhuysvesting, overlast door kamerbewoning, de open ruimten in de stad, aandelen Enexis, de nieuwe poort en als lid van de Audit Committee toonde jij je betrokkenheid bij het functioneren van de raad. Bij het raadswerkbezoek aan Hamburg afgelopen voorjaar ontbrak je ook niet. Volgens mij was dat een mooi bezoek en bovendien met mooi weer. Jouw optreden als raadslid getuigt van een pragmatische blik op de politiek, geholpen door je zakelijke ervaringen als ondernemer. Je staat midden in de Groninger samenleving en dat is goed voor een raadslid. Je vindt het echter steeds lastiger worden om je werk en een gezin met jonge kinderen te blijven combineren met het werk hier in deze raad. Geen gebrek aan interesse dus of betrokkenheid, grote betrokkenheid zelfs bij onze gemeente en die inwoners, maar wel een gebrek aan tijd. Je geeft aan dat wat meer achteroverleunen als raadslid je natuurlijk niet past; "Als ik er ben, dan wil ik er ook zijn en het geluid ook verwoorden". Je vindt het ongepast om niet met volle inzet je werk als volksvertegenwoordiger te doen. Hoewel het je zwaar valt, doe je dus een stap opzij voor een opvolger die langs de zijlijn warmloopt en het stokje van je kan overnemen.

00:36:33

*Voorzitter:* Tijdens de laatste raadsvergadering hadden we een primeur, wat de

volgers van de raad waarschijnlijk niet hebben meegekregen, de Wrapped Stadhuis 050 werd namelijk bekendgemaakt. De meest beluisterde nummers van raadsleden en collegeleden waren op die lijst te vinden. Er kwamen daar een aantal verrassende muziekmaken langs. Het meest beluisterde nummer van jou was van de bekende Duitse muziekgroep Rammstein met het lied 'Sonne'. Deze club is in Groningen inmiddels wel bekend en ik heb nog even overwogen om...

00:37:22

*Voorzitter:* Bij nader inzicht, dacht ik: iedereen kan dat thuis even opzoeken. Ik zet dat enkel nog even in het zonnetje en dan kent u ook de smaak van Hans. Over Sonne gesproken, Hans, we wensen jou en je gezin een buitengewoon zonnige toekomst toe. Het hoeft, denk ik, geen aanmoediging, we blijven elkaar zien. Ongetwijfeld hier of in Eenrum, dat zien we wel, ergens zien we elkaar. Ik wil je heel erg bedanken voor je enorme grote inzet en heel veel geluk en liefde met je gezin. Dank je zeer.

00:38:24

*De heer Moerkerk (Stadspartij 100% voor Groningen):* Kort een paar kleine woorden. Dank je wel, Koen. Dank u wel, Voorzitter, voor deze mooie woorden. Ik houd het kort, zoals u allen van mij gewend bent. Ik wens u allen sterkte en wijsheid met de grote beslissingen die voor de deur staan voor deze raad. Ik dank jullie allen voor jullie inzet voor de komende jaren en dat doe ik nu als inwoner en niet meer als raadslid van deze stad. Ik vind het belangrijk werk wat jullie doen. Ik dank ook het college voor haar begrip voor al onze standpunten en vooral voor die van mij die ze allemaal te verduren hebben gekregen de laatste jaren, de griffie en de bodes. Ik hoop dat u uw werk met enthousiasme, veel liefde en intelligentie gaat doen de komende tijd. Dank jullie wel.

### 3. Benoemingen

00:39:05

*Voorzitter:* Dat brengt ons bij agendapunt drie: het gat dat Hans achterlaat wordt ook aanstonds weer gevuld. Er zijn echter meer gaten. Wij hebben de installatie van een drietal raadsleden met verschillende achtergronden en vervolgens ook nog een tweetal woordvoerders.

- [Installatie van Niels Hilboesen als raadslid voor de Stadspartij 100% voor Groningen](#)
- [Installatie van Jan Visser als \(tijdelijk\) raadslid voor GroenLinks](#)
- [Installatie van Robert Lagestee als \(tijdelijk\) raadslid voor GroenLinks](#)

*Voorzitter:* Ik stel voor dat we eerst even luisteren naar Rozemarijn Gierkink als voorzitter van de commissie voor onderzoek van de geloofsbriefen en dan overgaan tot de installatie van de raadsleden. Mag ik haar het woord geven?

00:40:03

*Mevrouw Gierkink (PvdA):* De commissie uit de gemeenteraad van Groningen heeft de benodigde stukken ontvangen van de heer Niels Hilboesen wonende in de gemeente Groningen, de heer Jan Visser wonende in de gemeente Groningen en de heer Robert Lagestee wonende in de gemeente Groningen. Niels Hilboesen is bij besluit van 31 januari 2024 benoemd tot lid van de gemeenteraad van Groningen en heeft deze benoeming aanvaard. Jan Visser is bij besluit van negen november 2023

per zes januari 2024 tot 27 april 2024 benoemd tot lid van de gemeenteraad van Groningen en heeft deze benoeming aanvaard. Robert Lagestee is bij besluit van 31 januari 2024 tot 22 mei 2024 benoemd tot lid van de gemeenteraad van Groningen en heeft deze benoeming aanvaard. De commissie rapporteert de raad dat zij het document heeft onderzocht en in orde heeft bevonden. Gebleken is dat de benoemden aan de in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert daarom tot toelating van Niels Hilboesen, Jan Visser en Robert Lagestee als lid van de gemeenteraad.

00:41:16

*Voorzitter:* Dank u zeer. Dan verzoek ik Niels Hilboesen, Jan Visser en Robert Lagestee naar voren te komen. Het zal als volgt gaan: ik lees een tekst voor en daarna nodig ik u afzonderlijk uit om te zeggen 'dat verklaar en beloof ik'. Er is familie op de achtergrond aanwezig, dat zie en hoor ik. Als u het leuk vindt om nog even iets te doen met een foto, het is uw feestje en dat van de nieuwe raadsleden. U doet maar wat u leuk vindt, als ik u maar duidelijk kan horen met 'dat verklaar en beloof ik'. Als er kinderen op de arm moeten, is dat ook allemaal prima. Ik verzoek u te gaan staan, als u daar u in de gelegenheid bent.

00:42:10

*Voorzitter:* Ik lees de tekst voor. Kom maar naar voren. Als jullie het leuk vinden, kom er dan maar lekker bij staan. Ik lees de tekst voor en daarna nodig ik jullie afzonderlijk uit om 'dat verklaar en beloof ik' te zeggen.

00:42:24

*Voorzitter:* Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het gemeentebestuur naar eer en geweten zal vervullen. Niels Hilboesen, ik verzoek u mij na te zeggen: dat verklaar en beloof ik.

00:43:07

*De heer Hilboesen (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat verklaar en beloof ik.

00:43:07

*Voorzitter:* Jan Visser.

00:43:08

*De heer Visser (GroenLinks):* Dat verklaar en beloof ik.

00:43:11

*Voorzitter:* Robert Lagestee.

00:43:12

*De heer Lagestee (GroenLinks):* Dat verklaar en beloof ik.

00:43:13

*Voorzitter:* Mag ik u van harte feliciteren met uw benoeming.

00:43:41

*Voorzitter:* Wij zullen straks even schorsen, maar hebben eerst nog een paar andere formaliteiten te doen onder dit agendapunt. Na dat agendapunt schorsen we even.

- *Benoeming van Fette Mollema als woordvoerder voor PvdA*
- *Benoeming Olivier van Schagen als woordvoerder voor Student&Stad*

00:43:57

*Voorzitter:* Wij hebben een tweetal woordvoerders te benoemen. Fette Mollema als woordvoerder voor de Partij van de Arbeid en Olivier van Schagen als woordvoerder voor Student en Stad. Mag ik hun verzoeken naar voren te komen?

00:44:17

*Voorzitter:* Ik verzoek u weer te gaan staan.

00:44:18

*Voorzitter:* Ook daarvoor geldt weer hetzelfde: als familie en vrienden hier willen staan, maak er maar een feest van. Dezelfde procedure. Ik lees de tekst voor en ik nodig u uit om 'dat verklaar en belof ik' te zeggen.

00:44:41

*Voorzitter:* Ik verklaar dat ik om tot fractiewoordvoerder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en belof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik belof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als fractiewoordvoerder naar eer en geweten zal vervullen. Fette Mollema, ik verzoek u mij na te zeggen 'dat verklaar en belof ik'.

00:45:24

*Mevrouw Mollema (PvdA):* Dat verklaar en belof ik.

00:45:27

*Voorzitter:* Olivier van Schagen.

00:45:30

*De heer Van Schagen (Student en Stad):* Dat verklaar en belof ik.

00:45:30

*Voorzitter:* Van harte gefeliciteerd en veel geluk in die functie.

- *Benoeming van plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad*

00:45:46

*Voorzitter:* Dan komen wij bij het laatste punt onder dit agendapunt en dat gaat over de benoeming van de plaatsvervangend voorzitter van de gemeenteraad. De leden Ceciel Nieuwenhout en Amrut Sijbolts hebben zich voor die vacature kandidaat gesteld. We hebben ook kennis kunnen nemen van hun motivatie daarvoor. Ik stel voor, aangezien er twee kandidaten zijn, om een commissie van stemopneming te benoemen, bestaande uit: Elizabeth Akkerman, Laurent Dwarshuis en Jurrie Huisman. Als zij dat willen aanvaarden, dan kunnen wij overgaan tot stemming. Ik schors de vergadering om te kunnen stemmen.

00:55:50

*Voorzitter:* Dames en heren, de commissie van stemopneming is weer terug, zoals we hebben mogen constateren. Er was natuurlijk enige nervositeit achter deze tafel, omdat er 44 stemmen moeten worden uitgebracht en stel je voor dat het 22-22 was. Het valt mee. Op Ceciel Nieuwenhout zijn 28 stemmen uitgebracht en op Amrut Sijbolts zestien. Dat betekent dat Ceciel is benoemd.

00:56:26

*Voorzitter:* Wat zullen we doen? Even schorsen om alle felicitaties te doen? Ja, even tien minuten schorsen? Dan schorsen we tien minuten.

01:04:02

*Voorzitter:* Ik verzoek de leden van de raad hun plaats weer in te nemen. Als iedereen weer wil gaan zitten, dan kunnen we de agenda vaststellen.

#### 4. Vaststellen agenda

01:04:53

*Voorzitter:* We zijn nu bij agendapunt vier van de agenda en het gaat erom dat we de agenda vaststellen. Ik heb begrepen dat de CDA-fractie nog met een voorstel wilde komen om daar iets in te veranderen. Als dat klopt, dan geef ik het CDA het woord.

01:05:18

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Het CDA wil met klem verzoeken dit agendapunt van de raadsvergadering af te halen. Met één besluit kan namelijk een levenswerk van vijftien jaar verdwijnen. Niet op basis van een verband, maar door een correlatie drie jaar na het rapport dat een samenhang tussen longontstekingen en geitenhouderijen beschrijft en een half jaar voordat een rapport wordt verwacht dat onderzoek doet naar causaliteit. Nu dreigen deze rapporten in rap tempo tot een vergaande toepassing van het voorzorgsbeginsel te leiden. Nu dreigt het een einde te maken aan iets wat feitelijk al vijftien jaar bestaat, maar nooit aan de juridische molen is begonnen. Laten we geen politiek bedrijven op basis van een correlatie. Dit is met een kanon op een mug schieten, allemaal op basis van een correlatie en zonder zeker te weten of deze geitenhouderij kan blijven bestaan. Als we dit bestemmingsplan aannemen, maken we de route naar een persoonsgebonden vergunning, een buitenplanse afwijking en het voortbestaan van deze ecologische geitenhouderij buitengewoon. We vragen daarom om steun voor dit ordevoorstel.

01:06:13

*Voorzitter:* Dank u zeer. Wie wenst daarover het woord? GroenLinks.

01:06:18

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Dank je wel, Voorzitter. Wij vinden het wel heel belangrijk om nu te besluiten over dit beleid rond nieuwe, nog te vestigen, geitenhouderijen. Wat betreft de bestaande reeds gevestigde geitenhouderij is men gelukkig in gesprek en dat hangt ook om hele andere reeds geldende regelgeving. Evenals reactie op het hele causatie-correlatie verhaal. Dat is gewoon meningsvormend over het voorgestelde beleid. Dit beleid stond op de conformlijst, omdat er helemaal geen bespreking is aangevraagd door een fractie. Dat mag en dat is de manier om politiek te maken over dit beleid en niet het middel ordevoorstel. Wij zijn dus tegen het voorstel.

01:07:01

*Voorzitter:* Dank u zeer. D66.

01:07:07

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Ondanks het feit dat wij best de lijn begrijpen, waarom wij deze plannen moeten maken, denken wij dat we eerst met de huidige beheersverordening verder kunnen. Het is nog te vroeg om dit besluit te nemen, omdat we nu pas weten wat voor consequenties dit heeft voor een hele mooie natuurinclusieve landbouw.

01:07:28

*Voorzitter:* Andere fracties nog? De Partij voor de Dieren.

01:07:30

*De heer Pechler (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Ik wil naast aansluiten bij de woordvoering van mevrouw Folkerts van GroenLinks ook benadrukken dat we inderdaad al meerdere jaren in deze gemeente die beheersverordening hebben, dus dat dit besluit ook wat dat betreft niet uit de lucht komt vallen. Daarnaast is het niet zo, als we dit nieuwe beleid aannemen, dat dit het struikelblok is voor de inspreker van vorige week. Dat zijn namelijk de andere vergunningen die ook al jarenlang niet zijn aangevraagd.

01:08:01

*Voorzitter:* De Stadspartij.

01:08:03

*Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, dank u wel. Wij sluiten ons aan bij de woordvoering van D66.

01:08:07

*Voorzitter:* Anderen nog? VVD.

01:08:10

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u wel voorstellen, Voorzitter. Wij zullen dit ordevoorstel steunen. Wij snappen ook dat er gezegd wordt, dit zat al een beetje in de lucht en zat eraan te komen. Echter, zo een voorbeeld wat nu voorbijkomt, is wat ons betreft voortschrijdend inzicht. De aanvragers die zeggen, het is nu een beetje wankel met het voorzorgbeginsel...

01:08:27

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Wij hebben altijd al gezegd dat het een wankel verband is, dus om het een keer uitgebreider te bespreken, lijkt ons een goed idee.

01:08:33

*Voorzitter:* SP.

01:08:35

*De heer Brandenburg (SP):* Voorzitter, wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van GroenLinks en de Partij voor de Dieren. Ik wil toch ook nog maar met klem hier herhalen dat er geen directe link is tussen dit nieuwe voorstel en het eventueel verdwijnen van een geitenhouder. Die twee zijn niet aan elkaar gekoppeld. Ook als we dit hier niet zouden aannemen, staat nog steeds die bedrijfsvoering op losse schroeven. Wij hebben al van het college gehoord dat ze er alles aan doet om dat tegen te gaan.

01:09:01

*Voorzitter:* De Partij van de Arbeid.

01:09:03

*Mevrouw Pestman (PvdA):* De heer Brandenburg heeft mij zonet de woorden uit de mond gehaald.

01:09:06

*Voorzitter:* Student en Stad.

01:09:09

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Vanuit een Student en Stad steun voor het ordevoorstel. Laten we geen beleid maken, dat voornamelijk voor één persoon geldt, voordat er meer duidelijkheid is. Steun voor het ordevoorstel.

01:09:19

*Voorzitter:* ChristenUnie.

01:09:21

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Wij sluiten ons ook aan bij de woordvoering van de SP.

01:09:23

*Voorzitter:* Partij voor het Noorden.

01:09:25

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Voorzitter, als zoveel partijen het nog een keer willen bespreken, dan willen wij dat ook graag.

01:09:32

*Voorzitter:* De PVV.

01:09:34

*Mevrouw Blauw (PVV):* Steun voor het ordevoorstel om het van de agenda te halen.

01:09:38

*Voorzitter:* Dan stel ik voor dat we gaan stemmen. Ik breng dit ordevoorstel in stemming.

01:10:35

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming. Uitgebracht zijn 44 stemmen. Dat was ook wat moest komen. Het ordevoorstel is verworpen. Dat betekent dat het toegevoegd wordt aan de agenda als bespreekstuk. Ik heb begrepen dat op dat punt ook een motie wordt aangekondigd van D66 en het CDA. Bij de besprekpunten komt dit punt terug. Ja? Akkoord.

## 5. Initiatiefvoorstellen

### - *Initiatiefvoorstel Verbreding toegang tot de arbeidsmarkt voor nieuwkomers*

*Voorzitter:* Dan zijn we bij de initiatiefvoorstellen, agendapunt vijf. Mag ik D66 het woord geven? Gaat uw gang.

01:11:40

*Mevrouw Martinez Doubiani (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Het is bijna twee jaar geleden dat ik aan deze kant in de raadszaal stond. Destijds voor de maidenspeech en nu sta ik hier vandaag namens D66, maar ook de indienende fracties, omtrent het



initiatiefvoorstel over verbreding van de toegang tot de arbeidsmarkt voor asielzoekers en statushouders. Voorzitter, wat D66 betreft - en ik ga ervan uit ook de indienende fracties - is de integratie van asielzoekers en statushouders in onze samenleving een gedeeld belang en een gedeelde verantwoordelijkheid. Van belang blijft dat asielzoekers en statushouders zo snel mogelijk mee kunnen draaien in onze samenleving. Dat betekent dat wij de asielzoekers en statushouders de kans zouden moeten kunnen geven en dat zij ook de kans zouden moeten kunnen krijgen om hun leven opnieuw op te bouwen door middel van werk, vrijwilligerswerk, een stage en tegelijkertijd te kunnen integreren. Hierdoor wordt de onnodige stilstand doorbroken en perspectief geboden.

01:12:44

*Mevrouw Martinez Doubiani (D66):* Voorzitter, wij zijn ontzettend blij dat asielzoekers sinds vorig jaar langer dan 24 weken in het jaar mogen werken door de uitspraak van de Raad van State. Dit is een stap in de goede richting, wat ons betreft, maar helaas zijn er nog andere drempels die de weg naar de arbeidsmarkt en de integratie belemmeren. Juist met dit initiatiefvoorstel willen wij erin voorzien om als gemeente het voortouw te nemen om deze drempels samen met werkgevers en het bedrijfsleven weg te nemen.

01:13:17

*Mevrouw Martinez Doubiani (D66):* We hebben veel respect voor de docenten en de zorgprofessionals en we zien ook aan de andere kant dat integratie niet vanzelf gaat. Daarom focust dit voorstel zich op de toegang tot deze sectoren, want integratie in onze samenleving vraagt om vroegtijdig investeren in de taalkennis van asielzoekers en statushouders, uitbreiden van bestaande samenwerkingen of trajecten, het delen van kennis - wij hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden, er zijn al trajecten en projecten die lopen, dus daar kunnen we bij aansluiten - en de talenten van nieuwkomers te koppelen aan werkgevers en de vraag vanuit de arbeidsmarkt. Bovenal echter het denken in kansen en ook het durven doen als gemeente. Voorzitter, met deze gedachte hebben wij destijds het initiatief genomen om deze drie voorstellen te schrijven en deze samen met de indienende fracties ook in te dienen. Wij kijken uit naar de voorstellen van het college en hoe we met de Meedoen Balie, Statushouders voor de Klas en Statushouders in de Zorg recht doen aan het talent van nieuwkomers en deze talenten ook daadwerkelijk koppelen aan de arbeidsmarkt. Laten we nieuwkomers vanaf dag één mee laten doen en onze samenleving en ook onze arbeidsmarkt verrijken. Dank u wel, Voorzitter.

01:14:45

*Voorzitter:* Dank u zeer. Zijn er van de indienende fracties nog toelichtende opmerkingen? Student en Stad.

01:14:53

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Dank je wel, Voorzitter. Ook wil ik nogmaals mijn dank uitspreken aan mevrouw Martinez Doubiani voor het vele werk dat hiervoor verzet is. Eén van de redenen dat wij het belangrijk vinden om dit voorstel mede in te dienen, is een minder leuke reden en dat is namelijk de oorlog in Oekraïne. We hebben gezien dat er ontzettend veel vluchtelingen naar Nederland zijn gekomen vanuit Oekraïne. We hebben alles op alles gezet om hun te laten meedoen in de arbeidsmarkt en het was één groot succes. Waarom zouden we dat alleen voor

Oekraïners doen en niet voor mensen die vluchten voor oorlog vanuit Syrië of Afghanistan? Dat verschil is volgens mij onuitlegbaar. We weten dat de formule werkt, dus laten we alles op alles zetten om dit voor iedereen toegankelijk te maken. Dank je wel.

01:15:39

*Voorzitter:* Dank u zeer. Anderen van de indienende fracties nog het woord of was de toelichting genoeg? Dat leek genoeg te zijn. Dan kijk ik even naar andere fracties of men nog een reactie wil geven op het initiatiefvoorstel. VVD.

01:15:55

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u wel, Voorzitter Wij hadden naar aanleiding van de sessie van vorige week nog twee punten, maar dat zijn vooral vragen aan het college. Wij hebben van D66, zoals vorige week besproken, een aantal stukken gehad met uitspraken van rechters, want wij hebben wel een zorgpunt over asielzoekers die gaan werken en of dat van invloed zou kunnen zijn op hun asielaanvraag. Zoals het nu lijkt, is dat niet het geval en dat stelt ons gerust, want ook wij vinden het een goed idee als mensen gaan werken. We zouden wel alert daarop willen blijven en het college willen vragen om dat samen met ons te zijn. Het tweede punt, want bij ons bleef hangen, was het grote belang van het beheersen van de taal. Dat is door meerdere fracties ook onderkend en dat deed ons weer terugdenken aan schriftelijke vragen die wij jaren geleden gesteld hebben over de Wet taaleis, waarin verplicht is dat iedereen de taal leert. Daarvan heeft het college toen aangegeven, we hebben te weinig middelen, dus we zetten die wet vooral in voor de groep mensen die dicht bij de arbeidsmarkt zit. Daarover denkend, sinds vorige week, was onze vraag: is het dan niet zo dat iedereen inmiddels die taal zou moeten beheersen? Dank u wel.

01:16:55

*Voorzitter:* PVV.

01:16:59

*Mevrouw Blauw (PVV):* Dank u, Voorzitter. Wij vinden het heel dubbel. Om mensen te begeleiden naar een baan, daar zijn wij altijd voor. Alleen, mijn fractie landelijk is tegen het voorstel om asielzoekers aan het werk te zetten, omdat het de kans groter maakt dat ze hier mogen blijven. Ook wordt dan geïnvesteerd in asielzoekers in een asielprocedure en als ze dan alsnog het land moeten verlaten, maken we ze blij met een dode mus. Dit is een beetje in het verlengde van wat mevrouw Akkerman net ook zei. Hoe gaan we hier mee om? Het is toch redelijk onmenselijk om mensen hoop te geven die uiteindelijk niet mogen blijven.

01:17:37

*Voorzitter:* Dank u zeer. Andere fracties nog? Stadspartij.

01:17:41

*Mevrouw Menger (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel, Voorzitter. Mijn fractie sluit zich aan bij de vragen die net gesteld zijn door mijn collega van de VVD. Dank u wel.

01:17:49

*Voorzitter:* Anderen nog? Partij voor de Dieren.

01:17:53

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Dank aan de indieners; echt een heel mooi initiatiefvoorstel, waar veel moeite in is gestoken. We zijn benieuwd naar de pilot die gedaan wordt. Er is een goed preadvies, dus het is goed werk. Het is ook belangrijk om mensen die hier komen wat om handen te geven en zin te geven. Het is een win-winsituatie, dus complimenten.

01:18:13

*Voorzitter:* Anderen nog? De Partij voor het Noorden.

01:18:16

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dank, Voorzitter. Wij zijn ook erg content met het voorstel, zoals het er ligt. Als we de tijd destijds hadden gehad om ons erin te verdiepen, hadden we dit wellicht ook zeker mede ingediend. Voorzitter, we gaan het dus zeker steunen.

01:18:31

*Voorzitter:* SP.

01:18:33

*De heer Huisman (SP):* Als SP onderschrijven we dat asielzoekers en statushouders zo snel als mogelijk moeten kunnen deelnemen aan de arbeidsmarkt. Echter, net als ik vorige week in de sessie heb aangegeven, hebben wij toch wel wat vraagtekens bij het echt specifiek richten op zorg en onderwijs, omdat de taal daar toch wel erg belangrijk is. Ik heb ook aangegeven dat het ook een degradatie van de zorgprofessional is om aan te nemen dat iemand uit Syrië direct hier iemand kan opensnijden als chirurg of dat soort zaken. Dat zijn wel zaken die wij van belang vinden.

01:19:24

*Mevrouw Huitema (PvdA):* Bedankt, Voorzitter. De zorgen die ik nu ook weer van de SP hoor, zijn volgens mij vorige week heel goed weggenomen door wethouder Bloemhoff. Er wordt natuurlijk met redelijkheid gekeken en we willen niet ineens gekke capriolen uithalen met dit initiatiefvoorstel. Het direct bieden van werkperspectief bij binnenkomst vergroot de bestaanszekerheid en hier is het de Partij van de Arbeid altijd om te doen. Hier laat ik het bij.

01:19:49

*Voorzitter:* Dank u zeer. Iedereen geweest die wat wilde zeggen? Ja? Dan ga ik naar de reactie van het college. Wethouder Molema.

01:20:00

*Mevrouw Molema:* Dank u wel. Ik ga ook beginnen met mijn complimenten uitdelen, want er is ongelooflijk veel tijd in dit initiatiefvoorstel gestopt. Ik weet dat er met meerdere portefeuillehouders over gesproken is, maar ook met verschillende externe partners en volgens mij ligt er daardoor een mooi voorstel waar wij als college positief op kunnen reageren.

01:20:21

*Mevrouw Molema:* Dan de vragen. Invloed op de asielaanvraag en of wij daar alert op willen zijn. Ik ga daar een eerlijk antwoord op geven. Nee, dat gaan wij niet doen, want het is ook niet onze taak. Het IND beoordeelt asielaanvragen en die doet dat onafhankelijk. Het zou dus heel gek zijn als wij ons bemoeien met asielaanvragen en

de beoordeling daarvan op het moment dat mensen aan het werk zijn en of dat wel of geen invloed heeft. In principe zitten er een heel aantal criteria onder op basis waarvan mensen wel of niet hier een vergunning krijgen. Ik wil die verantwoordelijkheid heel graag bij het IND laten, want zij voldoen aan de landelijke richtlijnen daarin.

01:21:01

*Voorzitter:* De VVD heeft daar een vraag over.

01:21:04

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u, Voorzitter. Het college geeft in haar preadvies wel een aantal kanttekeningen, waaronder dat niet iedereen weet hoe je een tewerkstellingsvergunning moet aanvragen en dat soort zaken. Dat zijn ook zaken, waar wij geen invloed op hebben. Ergens alert op blijven is niet hetzelfde als erover gaan.

01:21:20

*Mevrouw Molema:* De tewerkstellingsvergunning is een andere, want die komt ook vanuit het Meedoen-loket terug. Wij hebben best wel wat mensen, die statushouder zijn, die het lastig vinden om een baan te vinden. Op het moment dat je daar eerder mee kunt beginnen, als ze nog de asielaanvraag hebben, en dat ze daarmee geholpen worden en ook gefaciliteerd worden in hoe voldoe je nu aan de richtlijn, is wat anders dan dat wij meekijken bij de IND-aanvraag van asiel. Zo had ik de vraag namelijk geïnterpreteerd die u had gesteld. Misschien heb ik de vraag verkeerd geïnterpreteerd, dat kan ook zijn. Wij proberen echter, want dat komt heel erg vanuit werkgevers terug, via de mensen die bij het Meedoen-loket zitten, wat is dan precies de vraag en kunnen we daarin ondersteunen om de juiste informatie bij werkgevers te krijgen, zodat het zo makkelijk mogelijk wordt gemaakt dat asielzoekers aan het werk kunnen.

01:22:13

*Mevrouw Molema:* De andere vraag was over de taaleisen: spreekt nu niet iedereen de taal? Toevallig waren wij gisteren als college op werkbezoek in Corpus den Hoorn. Daar is een taalcafé en daar komen nog steeds mensen die al langere tijd in Nederland wonen, die de taal nog niet spreken. Dat heeft te maken met dat de inburgeringswetgeving de laatste decennia steeds gewisseld heeft van verplicht tot vrijwillig tot eigen verantwoordelijkheid. Daar zie je toch dat er een aantal mensen zijn, die niet onder de wetgeving vielen dat ze verplicht taalonderwijs moesten hebben, dus daar blijven we nog steeds op inzetten. Dat doen we trouwens inburgeringsbreed nog steeds. De vraag van de PVV: landelijk is men tegen, omdat de kans groter is dat mensen mogen blijven; hoe gaan we daar hier mee om? Volgens mij heb ik daar net antwoord op gegeven dat het echt aan de IND is om beoordelingen te doen. In principe is het wel of niet hebben van werk niet een criterium op basis waarvan je wel of niet een vergunning krijgt. Dat heeft echt te maken met waar mensen vandaan komen en of er, als ze uit veilige landen komen, omstandigheden zijn waardoor mensen toch niet veilig zijn.

01:23:29

*Mevrouw Molema:* Even kijken. Wij moesten hier wat lachen over de opmerking van de SP over 'stel dat iemand opensnijdt'. Wat door mijn hoofd ging, volgens mij kan

ieder mens een ander mens opensnijden, alleen de consequenties daarvan wisselen heel erg.

01:23:48

*Mevrouw Molema:* Collega Bloemhoff heeft volgens mij vorige week ontzettend goed uitgelegd, dat we enorm zorgvuldig daarin zijn, zowel in de zorg als in het onderwijs om te kijken waar de behoefte is vanuit die sector en om te zorgen dat het ook op het juiste niveau is met de juiste competenties. Ik weet dat in de medische wereld echt alles ontzettend gecheckt wordt wat het soms ook ongelooflijk lastig maakt voor mensen, die een gelijkwaardig diploma hebben, om aan het werk te komen op hun oude niveau. Daar hebben we echt oog voor, dus ik ga ervan uit dat dit helemaal goed gaat komen. Volgens mij waren dat de enige vragen voor het college.

01:24:30

*Voorzitter:* Dat klopt. De SP gerustgesteld? Ja, oké dan.

01:24:37

*De heer Huisman (SP):* Voorzitter, dat waren we vorige week al een beetje, maar ik moest het nog even kwijt.

01:24:40

*Voorzitter:* Mag ik dan voorstellen dat we overgaan tot stemming over het voorstel? Zijn er nog stemverklaringen? Nee? Dan gaan we stemmen. Ik open de stemming.

01:25:30

*Voorzitter:* Dat is een beetje gek.

01:25:32

*Voorzitter:* Ja, 44 stemmen uitgebracht. Dat betekent dat het voorstel is aanvaard met, zoals we zien, een tegenstem van de PVV.

## 6. Conformstukken

01:25:46

*Voorzitter:* Dan gaan we naar de behandeling van de conformstukken. Ik deel u mede dat het eten gepland staat om half zeven. Misschien dat het lukt om de agenda voor die tijd af te wikkelen.

01:26:05

*Voorzitter:* Ik ga eerst even de stemverklaringen opnemen bij de conformstukken.

### a. Doorontwikkeling Europapark Vaststelling inrichtingsplannen en investeringskrediet herinrichtingsopgaven

*Voorzitter:* Zes a: Europapark vaststelling inrichtingsplannen. Vastgesteld.

### b. Re-integratieverordening Participatiewet Groningen 2024

*Voorzitter:* Zes b. gaat over de Participatiewet. Daar heeft de VVD een stemverklaring. Mevrouw Akkerman.

01:26:24

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Wij zullen hier voor gaan stemmen als fractie. We willen nog wel daarbij noemen dat we het erg fijn vinden dat het college heeft toegezegd dat we de uitstroompremie gaan evalueren bij het

eerstvolgende moment, als we het werk- en het ontwikkelprogramma bespreken. Afhankelijk van die evaluatie zullen we daar nog een vervolg aan geven.

01:26:42

*Voorzitter:* Anderen nog? Nee?

c. Aanvullend krediet voormalige Arriva-locatie

*Voorzitter:* Dan zijn we bij het aanvullend krediet voor de Arriva-locatie. Geen stemverklaringen?

d. LTA 2024-2026

*Voorzitter:* De LTA is zes d. van Dirk. Geen stemverklaringen?

e. Voorbereidingskrediet herinrichting Oosterstraat en Gelkingestraat

*Voorzitter:* Zes e. Voorbereidingskrediet herinrichting Oosterstraat en Gelkingestraat. Stemverklaring van de Partij van de Arbeid.

01:27:05

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dank, Voorzitter. Toen ik negen jaar geleden kwam wonen in Groningen waren de Gelkingestraat en de Oosterstraat al zo een doorn in het oog, dat ik destijds als voorzitter van de Jonge Socialisten het college opriep om daar wat mee te gaan doen. Ik weet niet of dat geholpen heeft, maar we zijn nu wat jaren later en er ligt een heel erg mooi plan voor deze straten dat samen met de ondernemers is gemaakt. Niet alleen maar het asfalt eruit, maar ook programmatisch van alles en nog wat toevoegen om er echt weer hele mooie straten van te maken. Dat zien wij graag en daar zijn we blij mee. Zo zouden we graag alle straten in de binnenstad aan willen pakken.

01:27:39

*Voorzitter:* Student en Stad.

01:27:41

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Dank je wel, Voorzitter. Ook wij zijn ontzettend blij met de plannen, want ook ons zijn de twee straten in kwestie een doorn in het oog. Niet alleen de straten kunnen een goede verbetering gebruiken, ook de gangen en stegen die aan deze twee straten grenzen. Hier hebben we recent over gesproken, maar helaas wordt alleen de Donkersgang hierbij betrokken. Dit vinden wij jammer. We hadden graag gezien dat meer gangen aangepakt zouden worden; doe het gelijk in één keer. Desondanks zijn we blij met het voorstel. Dank je wel.

01:28:15

*Voorzitter:* Dat waren de stemverklaringen. Het voorstel is aanvaard.

f. Afvalstoffenverordening gemeente Groningen 2024

01:28:18

*Voorzitter:* De afvalstoffenverordening. Stemverklaring van de PVV.

01:28:24

*Mevrouw Blauw (PVV):* Dank u, Voorzitter. Er is niet zoveel mis met deze verordening. We zullen dan ook wel voorstemmen. Deze verordening is in het verlengde van de oude verordening. Onze vraag is wel hoe we dit allemaal willen

gaan handhaven. Het openbaar illegaal storten van afval is aan de orde van de dag en het kost de gemeente ook echt veel geld om dit allemaal op te ruimen.

01:28:47

*Voorzitter:* Dat waren de stemverklaringen. Het voorstel is aanvaard.

#### g. Wijkvernieuwing Beijum Aanpak Beijumerweg

*Voorzitter:* Dan de wijkvernieuwing Beijum en de aanpak van de Beijumerweg. Stemverklaring van de Stadspartij.

01:28:59

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel, Voorzitter. Zoals bij de conformstukken, ook door onze woordvoerder betoogd, hadden wij wat moeite met de constatering dat de inspraak nog loopt en vonden wij het gek dat dit voorstel nu voorlag. Nu heeft de wethouder dat goed weten uit te leggen en kunnen wij daarom nu wel instemmen. Ook omdat het dictum aangepast is, dat we nu kennismaken en niets vaststellen, zien wij nog voldoende ruimte. Als er uit de inspraak blijkt dat er nog aanpassingen nodig zijn, dan zijn wij als raad in de gelegenheid om dat te kunnen doen.

01:29:30

*Voorzitter:* Anderen nog? Nee? Vastgesteld.

#### h. Nieuwe Verordening Cliëntenraad

01:29:33

*Voorzitter:* De nieuwe verordening op de cliëntenraad. Vastgesteld.

#### i. Verbetering akoestiek gymaccommodaties

01:29:38

*Voorzitter:* Verbetering akoestiek gymaccommodaties. Geen stemverklaringen.

#### j. Wijkvernieuwing Sunny Selwerd - herinrichting Selwerd-West en herberekening Selwerd-Oost

01:29:46

*Voorzitter:* Wijkvernieuwing Sunny Selwerd. De herinrichting van Selwerd-West en de herberekening Selwerd-Oost. Een stemverklaring van de VVD.

01:29:55

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u wel, voorzitter. Onze fractie wordt geacht tegen dit voorstel te hebben gestemd en dat heeft te maken met dat het gaat om een budgetoverschrijding van zo ongeveer een kwart en dat vinden wij echt te gortig. We missen ook de creativiteit daarin om toch te kijken of dingen anders of minder of kleiner hadden gekund.

01:30:12

*Voorzitter:* De Partij van de Arbeid.

01:30:13

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dank, Voorzitter. Wij stemmen hier uiteraard voor. Selwerd heeft die investering ook echt nodig. Hele mooie plannen die hier nu liggen en dat mag ook wat extra kosten. Dat komt ook deels natuurlijk door gestegen bouwkosten, waar je zelf niet zo veel aan kunt doen.

01:30:26

*Voorzitter:* Dat waren de stemverklaringen. Voorstel aanvaard.

#### k. Benoeming klankbordgroep Rekenkamer

01:30:30

*Voorzitter:* Tot slot de benoeming van de klankbordgroep rekenkamer. Daar waren geen stemverklaringen gemeld. Voorstel aanvaard.

### 7. Bespreekstukken

#### a. Vaststelling facetbestemmingsplan geitenhouderijen 2023

##### - *M07: Behoud natuurinclusieve geitenhouderijen in Groningen*

01:30:39

*Voorzitter:* Dan zijn we bij agendapunt zeven. Dat gaat over de vaststelling van een facetbestemmingsplan geitenhouderijen. Daar is een motie op ingediend door D66 en het CDA. Wie mag ik het woord geven? D66.

01:31:03

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Onze fractie vindt het heel erg belangrijk dat we maatregelen nemen om de Volksgezondheid te borgen, maar we moeten wel zeker weten dat in de onderzoeken een causaal verband is. We hadden een beheersverordening, dus die zouden we liever nog wat langer door willen laten lopen, omdat we ook heel erg belangrijk vinden dat we de transitie naar een natuurinclusieve landbouw maken. Juist nu is die mogelijkheid daar en we willen dus zeker weten dat de gemeente er in ieder geval alles aan gaat doen om die persoonsgebonden vergunning voor deze geitenhouder in orde te maken voordat wij verder gaan met de plannen. We weten dat er ook nog andere partijen zijn die met de vergunning iets moeten doen, zoals de provincie, maar we willen wel zeker weten dat de gemeente alles in haar vermogen doet om dit mogelijk te maken.

01:31:54

*Voorzitter:* Er is nog een vraag over van de fractie van GroenLinks.

01:31:58

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Ja, nog helemaal over het eerste stuk. De woordvoerder van D66 zei: "We willen wel zeker weten dat er een causaal verband is". Nu is wel zeker dat er een hele sterke correlatie is. Mijn vraag is, waarom wil D66 wachten tot precies is vastgesteld waar die correlatie door veroorzaakt wordt? Is het niet verstandiger, zoals de GGD bijvoorbeeld ook adviseert, om nu uit voorzorg net als andere gemeenten wel deze maatregel te nemen?

01:32:33

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel. We doen dat al met de beheersverordening en dat doen we al een hele tijd. We begrijpen ook dat we inderdaad geen nieuwe geitenhouderijen willen toestaan en daar zijn wij het ook mee eens. Echter, op dit moment willen we het op die manier door laten lopen en de mogelijkheid voor deze landbouw ook door laten gaan.

01:32:52

*Voorzitter:* Ik kijk nog even naar het CDA of u ook nog een toelichting wil geven op de motie? Gaat uw gang.



01:32:57

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Coalitiepartijen GroenLinks, Partij van de Arbeid, SP, ChristenUnie en Partij voor de Dieren hebben als kernboodschap van het coalitieakkoord opgenomen dat ze regie willen nemen op het welzijn en de waardigheid van mensen en dieren. Vandaag kunnen we hopelijk een indruk krijgen hoe ze dat in de praktijk brengen. Eigenlijk houdt deze geitenhouders zijn dieren precies zoals deze partijen in de coalitie het graag zien; op ecologische wijze met aandacht voor de natuur en dierenwelzijn. Ik zou ook nog even willen stilstaan bij het oordeel wat sommige partijen hebben over dat deze geitenhouder niet op het idee is gekomen om de juiste vergunningen aan te vragen. Kunnen we het hem kwalijk nemen dat hij de papiermolens en de bureaucratie niet als vanzelfsprekend achtte? Niet alleen handelde hij te goeder trouw, hij verstopte zich ook op geen enkele wijze. Hij stond gewoon ingeschreven bij de KvK, heeft elke journalist te woord gestaan en heeft de deuren letterlijk voor iedereen opengegooid die dat wenste.

01:33:53

*Mevrouw Armut (CDA):* Nu het beleid wordt vastgesteld, is er nog één manier om te zorgen dat deze geitenhouder kan blijven. De wethouder gaf tijdens de behandeling van de conformstukken al aan in gesprek te willen. Wat ons betreft is dit niet genoeg. Wij roepen met deze motie op om de geitenhouder te behouden voor de gemeente Groningen en hiervoor alles te doen wat binnen de mogelijkheden van de gemeente valt.

01:34:12

*Voorzitter:* Daar heeft u nog een vraag over van de Partij van de Arbeid.

01:34:15

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Dank u, Voorzitter. U bent er helemaal voor dat deze geitenhouder een vergunning krijgt, want hij heeft zo een mooi natuurinclusief bedrijf. Dat betwist hier helemaal niemand. Daar staan wij ook achter. Zou u ook zo een pleidooi houden voor iemand, die u niet sympathiek vindt, met een bedrijf, waarbij u twijfelt aan de bedrijfsvoering?

01:34:40

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, ik kan het CDA en mezelf als CDA'er omschrijven als bijzonder gezagsgetrouw. Het is niet dat wij aan de lopende band opkomen voor mensen die hun vergunningen niet op orde hebben. Echter, het frame wat de Partij van de Arbeid opwerpt, klopt ook niet. Deze man heeft zich, zoals ik zei, geen seconde verstopt, hij wist het gewoon niet. Hij blonk niet uit in het administratieve, hij heeft zich ingeschreven, hij heeft alles laten zien en heeft elke camera te woord gestaan. Ja, dan wil ik niet weggezet worden, alsof wij voor iedereen, die een vergunning niet heeft aangevraagd, pleiten dat het toch mag.

01:35:16

*Voorzitter:* Nog een aanvullende vraag.

01:35:18

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Het is natuurlijk zo dat iemand totaal per ongeluk iets kan vergeten of iets niet in de gaten heeft en daardoor iets niet aanvraagt. Je wordt echter in het Nederlands recht wel geacht de wet te kennen en hier heeft die man duidelijk steken laten vallen. Dat hij iedereen heeft uitgenodigd in zijn bedrijf is

prachtig, maar hij heeft alleen maar gezegd dat de gemeente het aantal geiten terug wil dringen en dat hij daardoor in de problemen komt, terwijl een bestaand geitenbedrijf gewoon het aantal geiten mag houden dat het nu heeft. Het enige punt is dat deze meneer geen legaal bedrijf heeft. Wat wij niet willen in deze gemeente is dat je overgaat tot willekeur; die vind ik aardig en die past precies in mijn straatje, dus die helpen we en de ander, die ik niet sympathiek vind, zoekt het verder maar uit. Dat gaat gewoon niet. Dit moet via de juridische weg.

01:36:06

*Voorzitter:* Nog even reactie.

01:36:07

*Mevrouw Armut (CDA):* Voorzitter, de Partij van de Arbeid zet opeens de handhavingspet op, maar er is jarenlang niet gehandhaafd. De enige reden dat dit aan het licht is gekomen, is omdat ze nieuw beleid willen voeren. Nu, omdat er op basis van een correlatie zoiets wordt ingevoerd, kwam het aan het licht. Dan hoeft de Partij van de Arbeid niet opeens te doen alsof ze pal voor handhaving staan. Hij heeft dit al jaren zo gedaan.

01:36:31

*Voorzitter:* Ik stel voor dat de Partij van de Arbeid nu ook gelijk de woordvoering pakt.

01:36:36

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Helemaal fijn, dank u wel. Voorzitter, de belangrijkste taak van elke overheid - of het nu de rijksoverheid, de provincie of de gemeente is - is het garanderen van de veiligheid van de inwoners. Het voorzorgsprincipe speelt daarbij een belangrijke rol. Het wordt samengevat als: 'het onder omstandigheden van en niettegenstaande wetenschappelijke onzekerheid treffen van zodanige maatregelen, dat onomkeerbare schade aan mens en milieu wordt voorkomen'. Als er dus twijfel of onzekerheid is in de wetenschap over een ernstig gevaar, dan moeten volksgezondheid en milieu altijd prioriteit krijgen. Kort samengevat: better safe than sorry. Wij zijn de wethouder dankbaar dat ze het risico dat geiten longontsteking bij mensen veroorzaken zo serieus neemt. Wij stemmen in met het facetbestemmingsplan geitenhouderijen, zoals het hier voorligt. Dit plan heeft geen enkel gevolg voor bestaande geitenhouderijen in de gemeente. Of ze nu 100 of 300 geiten hebben, een legaal bedrijf mag blijven, maar er mag niet meer uitgebreid worden. In deze gemeente hebben we maar één geitenhouder. Die zou dus geen enkel probleem hebben, als zijn bedrijf legaal zou zijn, maar dat blijkt niet zo te zijn. Hij heeft niet de juiste vergunningen op het gebied van bouwen en milieu.

01:37:48

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Er zal dus gekeken moeten worden of er een juridische uitweg mogelijk is waar anderen zich niet op kunnen beroepen. Wij hopen daar wel op, want het is een kleinschalig bedrijf met oog voor het welzijn van dieren, precies zoals we het graag zien. Wij zijn ervan overtuigd dat de gemeente met de geitenhouder mee zal denken, maar we begrijpen ook dat de wethouder noch ons noch de geitenhouder op dit een moment een toezegging voor het voortbestaan kan doen. Nog even richting het CDA wat betreft die handhavingspet: je moet altijd eerlijk blijven en aan iedereen uit kunnen leggen waarom je het voor de één wel doet en voor de ander niet. Dank u, Voorzitter.

01:38:23

*Voorzitter:* Zijn er nog andere fracties die op dit punt en over de motie het woord wensen te voeren? De ChristenUnie.

01:38:32

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Voorzitter, als ChristenUnie steunen we de vaststelling van het facetbestemmingsplan voor geitenhouderijen 2023. We hebben denk ik allemaal de inspreker gehoord bij de meningsvormende sessie en konden ons ook allemaal wel voorstellen wat er gebeurd is en waar het niet goed is gegaan. Wat ons betreft, is de oproep die in de motie wordt gedaan, daarom helemaal niet gek, om te kijken naar wat ligt er in de mogelijkheden zonder daarmee precedentwerking te scheppen. Wij zullen de motie steunen.

01:39:04

*Voorzitter:* VVD.

01:39:07

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Wij snappen ook de gedachte achter de motie, alleen wij denken sowieso anders. Wij vinden het voorzorgsprincipe in deze casus te wankel, omdat het causale verband niet gevonden is en ook al jaren niet gevonden wordt. Dat hebben we vanaf begin af aan gezegd, dus dat is niet nieuw. Wij zeggen, dat zou niet alleen voor deze geitenhouder moeten gelden, maar ook een nieuw iemand met een soortgelijk initiatief zou wat dat betreft welkom moeten zijn.

01:39:33

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Een tweede punt is, wij merken wel de behoefte aan coulance bij een aantal fracties voor deze specifieke geitenhouder en ook bij het college. Wij hebben zelf ook gezegd, ga dat gesprek aan. Wij snappen echter ook wat de Partij van de Arbeid zegt, waarom zou je dat voor hem wel doen en voor een ander niet. Wij gaan er zonder meer van uit, als we die coulance gaan betrachten, dat dit ook geldt voor een viskraam en een bloemenkraam die 's nachts graag hun kraam laten staan en dat het ook geldt voor een bakker die op zondagochtend open wil. De eindconclusie: als je zo vaak coulance wil en moet betrachten, moet je dan niet aan ergens in het begin van je werkproces minder regels instellen en daar vooraf over nadenken? Dank u wel.

01:40:12

*Voorzitter:* Dank u zeer. GroenLinks.

01:40:17

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Ik ga nog één keer proberen om het helder te krijgen. Wat betreft het voorzorgsbeginsel en de volksgezondheid kan ik me aansluiten bij allerlei eerdere sprekers. Wat betreft de gevestigde geitenhouder, die dus in de geest van deze nieuwe wet niet onder het beleid valt. Hij heeft om allerlei redenen geen vergunningen aangevraagd voor stallen en milieu. Daar heb ik eerlijk gezegd...

01:40:45

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Wat was het? Jonge kinderen en een hekel aan administratie. Volgens mij kunnen we daar allemaal in meevoelen. Daar heeft ook mijn partij vorige week navraag naar gedaan en de wethouder heeft toegezegd om

echt al alles uit de kast te willen trekken om dit proces alsnog te doorlopen. Dat gebeurt vaker. Dat is natuurlijk wel het normale proces en omwonenden mogen daar nog bezwaar tegen maken et cetera. Als al dat achterstallige juridisch onderhoud gelopen is, dan denk ik dat het heel belangrijk is om te onderstrepen dat dit nieuwe beleid niet in het zicht van de finish nog een struikelblok mag zijn. Misschien voor alle duidelijkheid nogmaals de toezegging dat er dan via een soort persoonsgebonden ontheffing kan worden gezorgd dat dit nieuwe beleid niet in de weg staat. Ook even richting de VVD, dat is omdat het hier dus om een gevestigde geitenhouder gaat, die dreigt op papier een soort nieuwe geitenhouder te zijn. Inderdaad, GroenLinks wil ook in het kader van het voorzorgsprincipe...

01:41:47

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Stel, er zou ineens iemand anders zeggen: "Ik wil ook wel een leuke geitenhouderij pal naast de wijk Reitdiep beginnen", dan zeggen wij inderdaad, in de geest van de nieuwe wet en de letter trouwens: "Nee, geiten vinden wij niet een goed idee". Dan ga je misschien meedenken over andere dieren of zo. Wij vinden het wel zo belangrijk dat er niet meer geiten bijkomen, dan er nu zijn, dat we dit beleid steunen.

01:42:18

*Voorzitter:* De SP.

01:42:21

*De heer Brandenburg (SP):* Dank, Voorzitter. Om te beginnen zit die epidemioloog in mij al zo een tien minuten na te denken over hoe je dit verband causaal zou aantonen. Ga je dan bepaalde mensen bij een bepaalde geitenhouderij laten wonen en anderen niet? Is dat helemaal medisch-ethisch verantwoord? Als je diezelfde redenering maar voldoende doortrekt, zouden we ook al het antirookbeleid weer moeten schrappen, want daar is ook nooit dergelijk causaal onderzoek naar gedaan. Dat volstrekt daargelaten, Voorzitter. Ik sluit me voor de rest van mijn woordvoering voor de volle 100 procent aan bij de woordvoering van GroenLinks en de ChristenUnie.

01:42:57

*Voorzitter:* Student en Stad.

01:43:03

*Mevrouw De Groot (Student en Stad):* Dank, Voorzitter. Wij zullen tegen deze motie van D66 en het CDA stemmen. We voelen ook mee met deze geitenhouder, zoals bijna iedereen in deze zaal. We hechten ook waarde aan hetgeen hij doet, maar we vinden het niet de juiste weg om middels een motie op een vergunning aan te sturen. Desalniettemin, zoals ik al eerder benoemde, lijkt het ons niet verstandig om nu dit nieuwe bestemmingsplan vast te stellen, voordat er meer duidelijkheid is over de toekomst van de enige geitenhouder in onze gemeente. Het lijkt me dat het geen maanden hoeft te duren om hier met elkaar uit te komen. Voor een waterbedeffect, wat eerder ook al is genoemd, zijn wij niet heel erg bang. Omliggende gemeenten, die al eerder soortgelijke bestemmingsplannen hebben aangenomen, hebben dit al jaren geleden, in 2021, gedaan. Sindsdien is onze gemeente ook niet volgelopen met geiten en mensen die denken: hé, wat leuk, ik ga een nieuwe geitenhouderij aan het Reitdiep maken. We voelen een beetje hetzelfde als andere partijen, maar leggen het net wat anders uit.

01:44:03

*Voorzitter:* Anderen nog? Partij voor de Dieren.

01:44:05

*De heer Pechler (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Als Partij voor de Dieren willen we dieren bevrijden uit de voedselketen. In de voedsel- en eiwittransitie moeten logischerwijs eerst de megastallen en de bio-industrie verdwijnen en de veestapel met 75 procent krimpen en hoofdzakelijk vervangen worden door plantaardige productie en daarnaast, in de tussentijd, door grondgebonden kleinschalige en biodynamische productie. Dit bedrijf past daarbinnen en binnen ons coalitieakkoord en zou niet eens onder deze nieuwe regels vallen als het al volledig gelegaliseerd was. Mochten die andere obstakels qua vergunningen weggenomen kunnen worden, dan mag de gemeente niet alsnog een struikelblok worden, zoals GroenLinks ook zei. Tot zover.

01:44:42

*Voorzitter:* Nog anderen? Nee? Dan vraag ik de wethouder om preadvies over de motie.

01:44:53

*Mevrouw De Wrede:* Dank u wel, Voorzitter. Ik begrijp dat ik alleen geacht word om een preadvies over de motie te geven en om niet te reageren op de woordvoeringen?

01:45:03

*Voorzitter:* Er heeft al een vrij uitvoerige commissiebehandeling plaatsgevonden. We hoeven niet een herhaling daarvan te hebben. Echter, als u denkt, er is nog één aanvullende opmerking, bijvoorbeeld over sigaretten, dan kan dat natuurlijk altijd wel.

01:45:19

*Mevrouw De Wrede:* Dank u wel, Voorzitter. Het preadvies op de motie is dat wij, zoals we vorige week ook duidelijk hebben gemaakt, dit inderdaad een heel sympathiek bedrijf vinden. Dat we in dit geval ook willen meedenken. De spreker heeft duidelijk gemaakt, waar het aan lag, daar komt het in dit geval wel een beetje op neer. Desondanks, is het natuurlijk wel een feit dat wij niet, zoals ook door verschillende partijen naar voren is gebracht, op basis van willekeur een vergunning kunnen afgeven. Er zijn bestaande trajecten die moeten worden doorlopen. Met dit in het achterhoofd kan ik over de motie zeggen: oordeel raad.

01:46:25

*Voorzitter:* Dank u zeer. Ik stel u voor, ook gelet op de al eerdere behandeling, dat we overgaan tot stemming over de motie, als dat wat u betreft kan. Of zijn er nog nabranders? Partij van de Arbeid.

01:46:42

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Een korte stemverklaring. De motie is zodanig opgesteld, dat wij de constatering en de rest niet kunnen steunen, maar het verzoekpunt wel, dus we zullen voorstemmen.

01:46:52

*Voorzitter:* Ja, maar dan ga ik nu naar de stemverklaringen. Ik wil nog even kijken of iemand nog woordvoering wenst. Dat is niet het geval. Dan gaan we inderdaad nu naar de stemverklaring. Partij voor de Dieren.

01:47:00

*De heer Pechler (Partij voor de Dieren):* Wij sluiten ons aan bij de stemverklaring van de Partij van de Arbeid.

01:47:03

*Voorzitter:* Anderen nog met een stemverklaring? Nee? Zullen we dan de motie in stemming brengen? Oh, eerst het voorstel, sorry. Ik was even vergeten dat er nog een voorstel onderligt. Eerst het voorstel. Ik open de stemming over het voorstel.

01:47:35

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming. Het voorstel is aangenomen. Dan nu wel de motie. Zijn daar nog andere stemverklaringen? Dat is niet het geval. Ik open de stemming over de motie.

01:47:49

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming. De motie is aanvaard.

## 8. Motie vreemd aan de orde van de dag

01:48:14

*Voorzitter:* Dan gaan we naar de moties vreemd aan de orde van de dag. Daar hebben we zojuist in het presidium iets langer bij stilgestaan. Ook even tegen de woordvoerders, we willen natuurlijk proberen de moties vreemd aan de orde van de dag toch hun scherpte te laten behouden. Op het moment dat men zegt, ik wil hier langer over praten dan dit via de agendacommissie te doen...

01:48:40

*Voorzitter:* Met alle begrip voor het vele werk wat in de moties heeft gezeten, is toch het idee dat de indieners hun motie kort toelichten, de overige fracties de gelegenheid krijgen om daar verhelderende vragen over te stellen en dan zal het college reageren. Eventueel kan een indiener daar nog weer op reageren door te zeggen, dan trek ik de motie in of anderszins. Dan gaan we stemmen met stemverklaringen. Eventueel kunt u dus in een stemverklaring nog wat uitvoeriger op de zaken terugkomen. Nogmaals, als we hier een heel debat op gaan organiseren, dan doen we onszelf tekort met moties vreemd aan de orde van de dag. Dat is in het presidium besproken en aanvaard. Als u het niet eens bent met uw fractievoorzitter, dan moet u daar zijn.

*Moties n.a.v. collegebrief: Stand van zaken afvalbeleid 2023*

- *M01: Diftar is de beste weg naar afvalvrij*
- *M05: Groningen afvalvrij door Burgerberaad*

01:49:38

*Voorzitter:* Wij hebben een motie naar aanleiding van de collegebrief Stand van zaken afvalbeleid 2023. Een tweetal moties, één van D66, Partij voor het Noorden en VVD: 'Diftar is de beste weg naar afvalvrij'. Een motie van GroenLinks en de Partij voor de Dieren: 'Groningen afvalvrij door een burgerberaad'. Ik ga eerst even naar de indieners van de motie. Gaat uw gang, D66.

01:50:08

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Wij staan voor een afvalvrije Groningen en wij staan voor alles op alles zetten om dit doel in 2030, om op nul kilo uit te komen, te halen voor de planeet en voor toekomstige generaties. Juist daarom

staan wij ook voor diftar. Voorzitter, afval is één van de onderwerpen, waarvoor ik de raad in wilde. Het is een enorm tastbaar onderwerp dat iedereen aangaat. Geen enkele inwoner is fan van afval en ik zet me daarom graag in om deze afvalberg te laten slinken. Voorzitter, deze raad heeft zich gecommitteerd aan het uitbannen van restafval in 2030. Echter, als we zo doorgaan, blijven we nog vele kilo's verbranden. Daar kunnen wij niet mee akkoord gaan. Daarom kiezen wij vol overtuiging voor diftar. Het is in andere gemeenten bewezen effectief en leidt tot significant minder kilo's. Wij lopen niet weg voor moeilijke keuzen. De meerderheid van de partijen in deze raad is ook voor diftar; een groene en progressieve raad of college kan niet anders dan diftar omarmen.

01:51:10

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dat is ook wat we zien in de verkiezingsprogramma's van bijvoorbeeld GroenLinks en Partij voor de Dieren. Het staat niet in het coalitieakkoord. Het is een vrije keuze. Wij hadden daarom verwacht dat deze groene partijen voor zouden zijn. Misschien is het goed dat GroenLinks en Partij voor de Dieren dit aan de raad en aan hun achterban uitleggen. Wat betreft de motie over het burgerberaad, wij vinden het betrekken van inwoners ontzettend belangrijk en daarom hebben wij ook meegedacht over deze motie. Wij willen graag verder het gesprek aangaan over hoe we diftar het beste kunnen invoeren en hoe we het flankerend beleid inrichten. Het zou ook een aanvulling kunnen zijn op diftar om mensen te vragen welke ideeën zij nog meer hebben en hoe we echt samen afvalvrij kunnen worden. Toen de timing echter zo ver naar voren geschoven werd, dat de afvaldoelen verder uit zicht raken en dat 2030 niet gehaald wordt, was het voor ons niet meer haalbaar. Wij willen wel heel graag in de raad het debat over diftar en het afvalbeleid verder aan blijven gaan.

01:52:12

*Voorzitter:* Er komt ook zo nog een aantal vragen uw kant op, maar ik wil even eerst de indieners van de motie onder één nog de gelegenheid geven. Is er behoefte aan extra toelichting op die motie onder één, M 01, of is dat voldoende verwoord? VVD? Ook niet. Dan hebben we nog een motie onder vijf, M 05, van GroenLinks en Partij voor de Dieren. Ik heb begrepen dat er nog een aantal vragen is aan D66. SP, gaat uw gang.

01:52:40

*De heer Brandenburg (SP):* Dank, Voorzitter. Ik begrijp wel waar D66 vandaan komt en ik snap ook dat die partij een dergelijk voorstel doet. Wat ik me dan afvraag, waarom zo gemakkelijk met een motie met slechte verzoekpunten, waarin staat dat alle gemeenten waar het ingevoerd is...

01:52:55

*De heer Brandenburg (SP):* Arnhem heeft het teruggedraaid nota bene, dus er zijn niet louter positieve ervaringen. Van de vorige raadsperiode had u ongeveer een raadsvoorstel over kunnen schrijven en dat in kunnen dienen als initiatiefvoorstel, maar u kiest voor deze gemakkelijke luie weg. Waarom, Voorzitter, vraag ik aan D66.

01:53:17

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Dat komt omdat ik ook bezig ben met een aantal andere initiatiefvoorstellen en het inderdaad veel werk is. We hebben die optie ook overwogen inderdaad. Misschien hadden we dat moeten doen

en misschien heeft u daar gelijk in. Ik had ook niet door dat we vandaag niet de kans zouden krijgen om verder de degens te kruisen, dat had ik wel graag gewild. Wij hadden dit graag als besprekstuk willen doen. Dat is inderdaad wellicht niet handig geweest, maar desalniettemin hopen we heel graag...

01:53:51

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Nee, dat was dus de reden. We hadden het wel graag willen bespreken. Misschien hadden we het zo moeten doen, maar wij willen graag nog wel verder het gesprek hierover aangaan.

01:54:10

*Voorzitter:* Ik zie de ChristenUnie nog. Daar heb ik alleen vragen geen woordvoering.

01:54:15

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Zoals bekend is de ChristenUnie geen voorstander van diftar. Niet iedereen is in de gelegenheid om afval goed te scheiden. Het systeem is niet solidair en afval kan nog steeds op innovatievere wijze worden nagescheiden. Daarover gesproken, zijn de uitkomsten van die mogelijkheden nog niet bekend, evenals de effecten van de maatregelen van preventie die we eerder hebben afgesproken. Wat ons betreft, is dit ook geen goed moment voor deze motie. Hoe denkt D66 daarover?

01:54:43

*Voorzitter:* Dat is wel op het randje van of dat nog een vraag was of een woordvoering. Ik val ook wel met mijn neus in de boter in een diftardebat als eerste debat als plaatsvervangend voorzitter. Hoe denkt D66 daarover?

01:54:57

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. We hebben daar ook lang over nagedacht. We hebben natuurlijk heel erg vaak gevraagd om een routekaart voor afvalvrij. Daar was de laatste vier jaar niet ingevuld. Er werd ons steeds duidelijker dat we zo die doelen niet gaan halen, dus moeten we nu iets doen. Wat moet ik dan? Nog een jaar wachten? Dan zijn we weer een jaar verder. Daarom denken we dat het nu juist wel het goede moment is. Wij kunnen nu het tij nog keren en daarvoor moet je dus wel dit soort instrumenten inzetten. Daarnaast hebben we ook in deze BOB-cyclus de circulaire economie besproken. Ik denk dat het een perfecte aanvulling is, want daardoor kun je straks nog beter scheiden. Je kunt straks al je materialen naar grondstoffen hubs brengen. Een perfect moment, denk ik, om juist verder te gaan scheiden en naar minder restafval te gaan.

01:55:45

*Voorzitter:* Ik zie nog een hoop vingers. Ik kijk eerst even naar de heer Rebergen. Is dat een vervolgvraag?

01:55:52

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Een vervolgvraag, Voorzitter.

01:55:53

*Voorzitter:* Dan gaan we daar eerst eventjes naartoe.

01:55:54

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Er staat een evaluatie gepland voor 2025. Dan



zijn ook de uitkomsten bekend van de dingen die ik net noemde, dan is dat toch veel beter moment om de discussie te voeren?

01:56:08

*Voorzitter:* D66. Daarna heb ik PVV gezien en PvdA.

01:56:11

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Nee, dat is echt te laat. Wij moeten nu het gesprek aangaan over hoe wij dat doel in 2030 gaan bereiken.

01:56:18

*Voorzitter:* Dan eerst de vraag van PVV.

01:56:22

*Mevrouw Blauw (PVV):* Dank u wel, Voorzitter. Ik ben het helemaal eens met het betoog van de heer Brandenburg van de SP. Waar, zeg ik via de voorzitter, haalt D66 het vandaan dat diftar een goede keuze is vooral in een studentenstad? In de gemeente Enschede bijvoorbeeld is het een grote puinhoop geworden met heel veel zwerfafval en dumpafval. Ik denk in een studentenstad dat studenten echt niet gaan betalen per zakje en dat het zwerfafval enorm gaat toenemen en dumpen in berm en enzovoort...

01:56:55

*Voorzitter:* PVV, kunt u zich beperken tot de vraag...

01:56:58

*Mevrouw Blauw (PVV):* Hoe kijkt u daar tegenaan?

01:56:58

*Voorzitter:* Even ter herinnering aan de raad, de bedoeling is dat het verhelderende vragen zijn en dat we niet in de vorm van een vraag alsnog een heel debat gaan voeren. Dat even ter verduidelijking.

01:57:12

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel. Bedankt voor de vraag, want het is namelijk aantoonbaar niet zo dat het leidt tot meer dumpingen. Dat is wel een beetje het frame en mensen zijn daar ook heel erg bang voor, maar van experts en ook van inwoners uit andere steden heb ik begrepen dat dit wellicht soms in het begin even zo is, maar later in ieder geval niet meer. Daar kun je in het begin heel goed op handhaven en je kunt daar heel goed beleid op voeren om dat te regelen. Daarnaast denk ik dat ook studenten ontzettend groen zijn. Wij doen dit voor de toekomstige generaties.

01:57:43

*Voorzitter:* Nog een korte verhelderende vraag van PvdA en dan gaan we daarna door naar de volgende motie.

01:57:49

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Eerst graag nog eventjes een korte opmerking. In Arnhem hebben ze het niet voor niets afgeschaft. Daar werden ze stapelgek van alle bijplaatsingen, zoals dat netjes genoemd wordt, maar ondertussen stonden er dus allemaal zakken vuil naast containers. Daar is het afgeschaft, omdat iedereen het hartstikke zat was.

01:58:06

*Voorzitter:* Gaat u naar de vraag?

01:58:06

*Mevrouw Pestman (PvdA):* De vraag, jawel. Ik grijp mijn kansen natuurlijk ook. Zolang als ik hier in de raad zit, krijg ik te horen: "We zijn de zesde stad van Nederland". Kan D66 mij misschien uitleggen waarom Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven, de gemeente waarmee wij ons zo graag vergelijken, geen diftar hebben en zelfs de nummers zeven, acht en negen niet? Pas op de tiende plaats komt een gemeente met diftar. Heeft dat misschien iets te maken met stedelijk gebied, met studenten en met de rommel die je ervan krijgt et cetera?

01:58:41

*Voorzitter:* D66.

01:58:42

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Eindhoven volgens mij wel. Het gaat ook met name om het feit dat je moet durven te kiezen. Ik denk juist, omdat wij een studentenstad zijn, dat wij heel veel mogelijkheden hebben. Er zijn zelf studenten die hier komen wonen en die vragen: hoezo kan ik hier mijn afval niet scheiden en waarom moet ik dat allemaal bij elkaar gooien?

01:58:59

*Voorzitter:* Oké, dan gaan we nu door naar de volgende motie. Ik wil ook vragen om vooral te kijken naar het dictum en dus niet naar alle overwegingen en alle mogelijke feitelijke discussies.

01:59:11

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Voorzitter, ik had ook nog enkele vragen en ik had ook de hele tijd mijn hand opgestoken. Zou ik die nog mogen stellen alstublieft?

01:59:15

*Voorzitter:* Sorry, ik dacht dat het al over de volgende motie ging. GroenLinks.

01:59:19

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Ik wil het uiteraard ook heel graag over de volgende motie hebben, maar ik had eerst nog enkele vragen. De eerste vraag is: hoe snel denkt D66 dat diftar effectief wordt en moeten we dan niet eerst het goede gesprek daarover voeren? De tweede vraag is eigenlijk wezenlijker. Moeten we niet het doel voor ogen houden in plaats van ons blindstaren op het middel? Moeten we niet het doel voor ogen houden, afvalvrij worden in 2030, in plaats van nu hier enigszins dogmatisch vasthouden aan diftar?

01:59:50

*Voorzitter:* D66.

01:59:53

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ik denk juist, er is geen ander. Ik heb nog geen ander alternatief gehoord om het doel te behalen. Ik focus juist heel erg op het doel. Daarnaast denk ik, er zijn al zoveel uitgewerkte voorstellen voor diftar dat we die zo van stal kunnen halen en snel aan de slag kunnen.

02:00:13

*Voorzitter:* U heeft een vervolgvraag. Ik hoop dat het een verduidelijkende vraag is.

02:00:17

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ik zal mijn best doen. Voorzitter, dank u wel. Diftar is inderdaad bewezen effectief geweest, maar het heeft ook nergens geleid tot nul procent afval en dat is wel het doel wat wij hier in de gemeente willen halen. Daarvoor hebben we meer nodig dan diftar en ook al onze inwoners. Vindt u het dan niet gek om alleen hier op blind te staren?

02:00:34

*Voorzitter:* D66.

02:00:36

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u, Voorzitter. Misschien is het wel goed om dat ook met uw achterban te bespreken, want het staat wel in het verkiezingsprogramma. Daarnaast denk ik dat we het juist op die manier wel kunnen halen. Er zijn echt significante verbeteringen van het aantal kilo's restafval met soms wel 50 tot 100 kilo, dus daar kunnen we echt grote stappen mee maken.

02:00:57

*Voorzitter:* Dan gaan we nu door naar de volgende motie. Als het goed is, is dat motie vijf, M 05, 'Groningen afvalvrij door Burgerberaad'. De heer Schuiling neemt het weer voor mij over.

02:01:20

*Voorzitter:* Oké, motie vijf gaat over burgerberaad. Is daar nog een toelichting op? Gaat uw gang.

02:01:32

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Er zijn niet vaak dingen waarvan je zeker weet dat iedereen het doet, dat iedereen er elke dag mee te maken heeft en dat ik met zekerheid kan zeggen dat iedereen het vandaag wel gedaan heeft. Hierbij is dat zeker; iedereen heeft vandaag wel iets van afval weggegooid. We doen het allemaal elke dag. Of het nu dat papiertje van de thee is of de koffie uit de filter, de lege pindakaaspot of een oude sok. We gooien elke dag enorm veel weg en Voorzitter, dat betekent dat we een grote opgave hebben. We hebben een doel: Groningen afvalvrij in 2030. Dat doel gaan we halen, maar dat doel kunnen we niet hier met ons vijfenveertigen halen. Dat doel moeten we halen met alle 238.000 inwoners van onze gemeente. Daarom pleiten wij hier voor het voeren van een burgerberaad met als vraag hoe we afvalvrij worden in 2030. In dit burgerberaad zit een afspiegeling van de inwoners van de gemeente die met elkaar tot een antwoord komen en met maatregelen die wij kunnen nemen om afvalvrij te worden in 2030.

02:02:27

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Zijn wij als gemeenteraad dan niet een goede afspiegeling van de maatschappij? Jazeker, maar er is een wezenlijk verschil met andere beleidsvraagstukken en uitdagingen. Wat ik aan het begin ook al zei, iedereen heeft elke dag te maken met afval en iedereen gooit elke dag wat weg, dus we hebben ook iedereen nodig. Daarnaast werkt het alleen als iedereen meedoet en als iedereen de moeite doet om die oude sok toch bij het textiel weg te gooien in plaats van bij het restafval en dat winkeltje van de thee bij het papier. Een burgerberaad is daarin een essentieel onderdeel, want hierdoor wordt het gedragen door de inwoners. Zij worden onderdeel van de uitdaging en zullen met maatregelen

komen die we kunnen nemen en waardoor het ook mogelijk wordt om ons doel te halen.

02:03:10

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Natuurlijk zegt u dat we nu maatregelen willen nemen en dat we nu meer moeten scheiden et cetera. Dat onderschrijf ik volledig, maar nogmaals, we willen het doel voor ogen houden en ons niet blindstaren op het middel. We willen zoveel mogelijk resultaat en wel zo snel mogelijk. Dat is niet door nu diftar in te voeren, maar dat is door nu een goed gesprek aan te gaan en met de inwoners een plan te maken hoe wij afvalvrij kunnen worden in 2030.

02:03:36

*Voorzitter:* Het CDA wil hier graag op reageren.

02:03:38

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Het wekt toch wel een beetje verbazing. Het is met deze motie een beetje alsof GroenLinks geen keuze durft te maken. Ik bedoel, GroenLinks was in hun verkiezingsprogramma toch overduidelijk voor diftar? Of is GroenLinks echt een bestuurderspartij geworden?

02:03:54

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter, ik weet niet of ik dit als een compliment zou moeten nemen of niet. Dat laat ik even in het midden en daar kunnen we het wellicht na de vergadering uitgebreid over hebben. Wij hebben heel sterk het doel voor ogen om afvalvrij te worden in 2030. Dat hebben we altijd gezegd. We zijn niet getrouwd met het middel diftar, maar we zijn getrouwd met het doel afvalvrij zijn in 2030.

02:04:14

*Voorzitter:* Nog even...

02:04:16

*Voorzitter:* De bedoeling is verhelderende vragen en geen debat. Een verhelderende vraag en kort. D66.

02:04:30

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ja, burgemeester. Ik citeer: "Groenlinks wil minder afval weggooien en meer scheiden door diftar. Hierdoor gaan huishoudens die minder restafval aanbieden een lagere afvalstoffenheffing betalen". Bent u van gedachten veranderd?

02:04:49

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Nee, wij zijn niet tegen diftar. We zijn niet voor nu invoeren op deze manier van diftar. We zijn voor het invoeren van een burgerberaad, waarmee we het goede gesprek hebben, waardoor we de afvaldoelen halen en niet om ons nu hier blind te staren op één middel, wat in ons verkiezingsprogramma staat. We zijn voor het complete plaatje voor het halen van die afvaldoelen in 2030. We zijn voor het volgen van de routekaart, waarin staat dat we per 2026 met aanvullende maatregelen komen, waardoor we dus nu de ruimte en de tijd hebben om goed dat gesprek aan te gaan. Compleet het gesprek aan te gaan met iedereen in onze gemeente om te zorgen dat we door een burgerberaad uiteindelijk met een goede en gedragen oplossing komen voor ons afvalprobleem.

Daarom komen wij met het voorstel voor dit burgerberaad en stemmen we nu niet voor de motie om diffar in te voeren.

02:05:38

*Voorzitter:* Helder. Eerst de VVD en dan Student en Stad. VVD, korte vraag en kort antwoord.

02:05:45

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. De VVD vraagt zich af, als burgerberaad de enige oplossing is, heeft GroenLinks zelf geen ideeën? Zo ken ik jullie niet.

02:05:58

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ik weet niet precies wat hier de verhelderende vraag is. Of wij meer ideeën hebben over hoe we het afvalprobleem zouden kunnen oplossen in onze gemeente? Is dat de vraag?

02:06:15

*De heer Heiner (VVD):* Ja.

02:06:17

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* We hebben nu onze routekaart Afvalvrij 2026. We hebben daarvoor allerlei maatregelen opgezet en daarin staat ook dat we daarna het verdere gesprek voeren. Nee, ik heb dus nu niet een heel palet aan maatregelen klaarliggen, die we even kunnen invoeren met elkaar hier nu, zodat wij afvalvrij zijn in 2030. Dat heb ik nu niet, nee.

02:06:39

*Voorzitter:* Helder. Student en Stad heeft nog een korte vraag en een korte reactie.

02:06:47

*De heer Swets (Student en Stad):* Dank, Voorzitter. Wat onze fractie betreft, wordt het afvalprobleem niet opgelost door een burgerberaad te organiseren. Is GroenLinks het met onze fractie eens dat met deze motie de schuld wel heel erg bij de consument lijkt te worden neergelegd en niet bij het bedrijfsleven? Zou daar niet juist de oplossing in zitten in plaats van bij onze burgers?

02:07:14

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Dat is een hele legitieme vraag en ik denk dat dit heel belangrijk is. Ik vind ook dat terug moet komen in het voorstel voor het burgerberaad, dat het bedrijfsleven op een bepaalde manier goed vertegenwoordigd is in dit burgerberaad of in het gesprek met het burgerberaad. Dat is één van de twee. Dat is een keuze aan het college hoe dat het beste vorm gegeven kan worden. Het moet absoluut onderdeel zijn van en een rol innemen in dit burgerberaad, want het is inderdaad een samenspraak tussen allebei. Uiteindelijk gaan we in eerste instantie over het scheiden en de manier waarop wij ons afval uiteindelijk weggooien. Het gaat door onze handen.

02:07:52

*Voorzitter:* CDA heeft nog een vraag.

02:07:54

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Toch nog even, want GroenLinks zegt allemaal hele logische dingen over het niet blindstaren op één ding. Toch staart

GroenLinks zich nu wel heel erg blind, volgens mij, op een burgerberaad. Het is toch heel vreemd om iets, wat in je verkiezingsprogramma staat, niet eens ter overweging willen nemen. In de motie staat niet dat diftar wordt ingevoerd, dan zouden wij nu ook niet voorstemmen. Er staat enkel dat ze tot een voorstel moeten komen. Hoe kun je daarop tegen zijn? Dan staart u zich toch zelf ook blind?

02:08:26

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Omdat we op die manier vooruitlopen op de zaken en dat willen we niet. We willen eerst dat gesprek aangaan en daarna kijken wat daaruit komt.

02:08:36

*Voorzitter:* De Partij voor het Noorden.

02:08:37

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dank, Voorzitter. Op zich vinden wij het burgerberaad best sympathiek. Echter, als daardoor dat doel van 2030 niet wordt gehaald, want het vertraagt natuurlijk wel een burgerberaad. Wat is de mening van GroenLinks, als dat doel niet gehaald wordt door dat burgerberaad?

02:09:00

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Wij zijn van mening dat dit doel juist wel gehaald wordt door dit burgerberaad. A, omdat we tot 2026 hebben voor bijvoorbeeld het invoeren van nieuw beleid. Dat is ook afgesproken in de routekaart die we met zijn allen hebben aangenomen. Ik denk dat het juist uiteindelijk versnellend werkt, omdat het dan een breed gedragen oplossing is. Dat is ook wat uit het onderzoek naar wat tot nu toe de effectiviteit is geweest van burgerberaden naar voren komt. Juist door de gedragenheid van de uitkomst van het burgerberaad is uiteindelijk de effectiviteit van het beleid veel groter dan als je heel veel weerstand creëert, doordat wij hier met zijn allen wellicht iets besluiten. Dat mag af en toe gebeuren, dat je dan helaas wat weerstand creëert. Op deze manier neem je dat van tevoren weg, waardoor je sneller je doel bereikt. Dat is het doel wat wij hiermee voor ogen heb.

02:09:52

*Voorzitter:* D66 heeft nog een korte vraag zonder mening. Een verduidelijkende vraag.

02:10:01

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Bent u bereid om het bindend te zien, het advies van de burgerberaadcommissie?

02:10:08

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ja.

02:10:08

*Voorzitter:* De Stadspartij heeft nog een verduidelijkende vraag.

02:10:12

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, alhoewel ik natuurlijk graag terug zou willen gaan naar de legendarische raadsvergadering van zestien december 2015 met mijn legendarische woordviering toen...

02:10:21

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat gaat u mij niet toestaan ben ik bang. Ik vind het juist heel verfrissend dat GroenLinks niet het middel, maar het doel belangrijk vindt. Ook verfrissend juist dat GroenLinks de inwoners vergaand wil raadplegen met deze motie. Wat mijn fractie zich wel afvraagt, is 2025 - dat staat geloof ik in de motie - niet wat laat? Halen we het doel van 2030 dan nog wel?

02:10:53

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Dat ligt een beetje aan de uitvoering van het college. We zijn ook benieuwd of dit voor de wethouder een haalbaar tijdspad is. Wij denken dat we op deze manier precies op tijd zijn om de routekaart voor 2026 tot 2030 goed in te kunnen vullen, dus vandaar dat we op dit tijdspad zijn uitgekomen. Een burgerberaad moet uiteraard wel goed en gedegen gebeuren. We kunnen dat niet even in de zomervakantie er doorheen jassen. We moeten er ook de tijd voor nemen om het goed uit te zetten, de goede mensen voor te vinden en de goede mensen te laten deelnemen. Er ruim de tijd voor nemen en dan met een gedegen advies komen.

02:11:30

*Voorzitter:* We gaan nog voor een verduidelijkende vraag naar de VVD en dan de ChristenUnie.

02:11:34

*De heer Heiner (VVD):* Dank, Voorzitter. Ik hoor GroenLinks zeggen dat wij geen moeilijke besluiten zouden moeten nemen, die inwoners in grote groepen tegen de borst stuiten. Waarom hebben we dan geen burgerberaad gedaan bij de invoering van reclamebelasting of bij de invoering van betaald parkeren? Waarom nu ineens wel?

02:11:56

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. Ten eerste hebben we het hier nu niet over deze thema's, maar ik denk dat een heel belangrijk verschil ligt in het vraagstuk. We zouden prima een burgerberaad kunnen doen over hoe we de parkeerdruk in de stad kunnen verminderen. Dat hadden we prima voor kunnen stellen. Dat was een heel goed idee geweest. Of hoe we de openbare ruimte kunnen terugwinnen was ook het best een idee geweest. Dat doen wij hier dus ook. Er is nog geen beleid, er is nog openheid over hoe we dit gaan inkleden en juist dan is een burgerberaad heel erg effectief. Daar is het ook bewezen effectief voor. Niet als er al beleid is gemaakt en je dan vervolgens een vorm van participatie toepast. Dat stuit heel vaak mensen tegen de borst, omdat er dan niet meer genoeg geschoven kan worden door de politiek. Dat neemt het vertrouwen in de politiek ook weg.

02:12:41

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Hierbij - en dat is ook bewezen en ik kan u allemaal straks de artikelen doorsturen - komt juist dat vertrouwen in de politiek terug, omdat er nog een open beleidsvraag ligt die ingekleed kan worden door de mensen die deelnemen aan het burgerberaad. Ook juist mensen die het vertrouwen in de politiek zijn verloren, voelen zich op deze manier weer gehoord voelen. Op deze manier worden ze weer betrokken en krijgen ze weer vertrouwen in de politiek. Dat is helaas in deze tijd ook belangrijk en daarom stellen we dit voor.

02:13:09

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ik denk dat het op meer thema's heel goed is. Het is niet voor niets dat ze in Amsterdam voorstellen om dat minimaal zes keer in deze raadsperiode te doen. Het is een manier om het vertrouwen tussen de politiek en de inwoners te herstellen. Als u andere voorstellen heeft om een burgerberaad te doen...

02:13:24

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ik vind het helemaal gezegend; komt u vooral met een voorstel.

02:13:27

*Voorzitter:* Dank u zeer. De laatste vraag over deze motie, want ik ga nu een beetje ingrijpen en dat had ik ook al aangekondigd, komt van de ChristenUnie.

02:13:36

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Dank u wel, Voorzitter. Het lijkt ons een goed idee om inwoners te betrekken bij de evaluatie van het afvalbeleid die al gepland staat. Wat ons betreft is echter een burgerberaad daar niet per se het juiste middel bij, omdat een vraag wordt gesteld die heel specifiek beantwoord wordt en de evaluatie van het afvalbeleid veel breder zou zijn. Denkt de heer Van de Vendel ook niet dat we misschien beter op een andere manier de inwoners bij de evaluatie kunnen betrekken?

02:14:06

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dit gaat wat mij betreft niet over de evaluatie van het afvalbeleid wat we tot nu toe gevoerd hebben. Het gaat ook niet over de evaluatie van de doelen die we hebben gesteld. Het gaat over de invulling van de doelen die we hebben gesteld, dus dat is een heel ander vraagstuk. Vandaar ook dat wij vinden dat het wel passend is om een burgerberaad te doen, omdat er nog open beleid ligt. Er ligt nog ruimte om dat in te kleden, zoals ik net ook al aangaf. De evaluatie kunnen we hier vooral doen en we kunnen uiteraard ook informatie ophalen bij de inwoners en participatietrajecten op een bepaalde manier inkleden. Daar hoeven we geen burgerberaad over te hebben. Het gaat over de toekomst en daar willen we wel graag een burgerberaad over hebben.

02:14:44

*Voorzitter:* Goed, wij gaan naar een preadvies van de kant van het college over deze beide moties. De wethouder.

02:14:55

*Mevrouw Wijnja:* Voorzitter, ik werd hier net zo blij van om hiernaar te kijken, want er is natuurlijk geen mooier onderwerp - ik zei dat tijdens de meningsvormende sessie ook al -waar de doelstelling waar we als college aan werken door verschillende fracties als 'heilig' wordt bestempeld en waar iedereen enorm in de meedenkstand staat over hoe gaan we dat nu met elkaar bereiken. Laat ik dat eerst even zeggen. Twee weken geleden heb ik dit ook geprobeerd en ik ga het toch nog een keer doen en het is aan de verschillende raadsleden of ze dat meenemen in hun verdere avond, maar ik wil er toch een beetje optimisme aan toevoegen. Wij hebben een uitvoeringsprogramma vastgesteld wat loopt tot 2026. Wij lopen voor op onze



doelstellingen. We doen het beter dan heel veel andere gemeenten. We zijn op dit hele belangrijke thema dus heel goed bezig als Groningen. Dat is waar we nu staan.

02:15:48

*Mevrouw Wijnja:* Vervolgens moeten we een uitvoeringsprogramma maken voor het jaar 2026 tot 2030. D66 zegt: "Die maatregelen staan nog niet ingevuld in de routekaart". Dat klopt en dat zou ook heel raar zijn, want dat moeten we namelijk met elkaar bepalen. Dat is één, maar ten tweede kijken wij bij alle maatregelen die we nemen heel goed via benchmarks en onderzoeken of dit de meest effectieve manier van doen is. Bij Omrin is van alles aan de hand. Op wetgevingstraject is er van alles aan de hand. Over een jaar of anderhalf jaar kunnen wij dus veel beter dan nu zeggen wat we de komende drie jaar zouden moeten doen om zoveel mogelijk snelheid te maken. Ik weet niet meer wie van de fracties dat zei, maar het klopt dat we tijd hebben om goed na te denken over welke maatregelen we gaan nemen in dat laatste stukje om gas te geven. Dat is een rare uitdrukking, maar goed, om in ieder geval te zorgen dat we die versnelling inzetten. Dat moeten we namelijk doen, maar dat wil niet zeggen dat het niet kan. Er zijn een aantal dingen die we nu nog niet weten. Er zijn een aantal dingen die zich de komende tijd gaan ontvouwen en wij hebben om en nabij de twee jaar om dat nieuwe uitvoeringsprogramma vast te stellen. De vraag is: hoe gaan we dat doen?

02:17:07

*Mevrouw Wijnja:* Dan zijn er twee moties ingediend, want er was een beetje debat ook tijdens de sessie over hoe doen we dat dan en met wie doen we dat. Er liggen nu, plat gezegd, twee voorstellen voor. De eerste is motie M 01: 'Diftar is de beste weg naar afvalvrij'. Ik ga die motie ontraden en wel om de volgende reden. Waar iedereen in deze raad het over eens is, is dat we die doelstelling moeten halen en dat is om allerlei redenen belangrijk en dat er heel veel verschillende wegen zijn die we moeten bewandelen naar die route. Er is er niet één, maar er is wel de één is bewezen effectief en de ander wat minder en het één is al bedacht en het andere niet.

02:17:53

*Mevrouw Wijnja:* Echter, deze manier van eerst een voorstel maken en dan met bewoners in gesprek over hoe gaan we dit doen en wat zijn de voors en tegens, dat is niet een manier van participatie zoals we dat als college willen invullen. We denken dat er dan geen ruimte is om het goede gesprek te voeren. De doelstelling hoe worden we met elkaar afvalvrij is bij uitstek een heel mooi onderwerp om heel open en breed in te steken. Dat is de reden om die motie te ontraden en we zouden dat niet zo willen aanpakken.

02:18:29

*Mevrouw Wijnja:* Direct in lijn daarmee is dat de reden dat we het voorstel om verdergaande participatie op te gaan zetten door middel van bijvoorbeeld een burgerberaad oordeel raad geven. Sommigen van u weten dit wellicht, in Amsterdam loopt dit traject nu ook precies op dit onderwerp. Het is een bewezen effectieve methode om verdergaande participatie vorm te geven, dat klopt. Ik zeg er ook gelijk bij, er liggen geen vaste draaiboeken en er zitten wel wat haken en ogen aan het opzetten van zo een beraad. Toen dit rondging, hebben wij even ons licht

opgestoken in Amsterdam om te kijken hoe ze dat gedaan hebben. Daar lopen ze wat op ons voor en dat is denk ik alleen maar mooi.

02:19:14

*Mevrouw Wijnja:* Daar is een uitgangspuntennotitie gemaakt door het college en die is uiteindelijk vastgesteld door de raad. Daar komen een aantal dingen in naar voren. Namelijk hoe zorgen we ervoor dat het representatief is, want dat heb ik verschillende fracties horen zeggen dat dit sowieso belangrijk is en dat onderschrijven wij volledig. Daar zeggen we ook iets over, wat vraagt dat qua organisatie, hoe willen we dat gaan doen, wat zou dat kosten en hoe gaan we dat doen. Wat we zouden kunnen doen, is zo een notitie maken en die richting de raad sturen. Dan heeft u alle gelegenheid om daar een debat over te voeren en die kaders vast te stellen. Op het moment dat wij wat dan ook organiseren, wat input oplevert voor het uitvoeringsprogramma 2026-2030, valt dat onder de afvalstoffenheffing, dus dat zouden we via die route kunnen doen. Oordeel raad dus, Voorzitter.

02:20:13

*Voorzitter:* Dank u zeer. Ik constateer dat op de motie onder vijf, M 05, over het burgerberaad een toezegging is van het college om daar nog met u over in gesprek te gaan. Dat leidt mij tot de vraag of u deze motie in stemming wenst te brengen of dat u zegt, we wachten even het bericht van het college af en de vergelijking met bijvoorbeeld Amsterdam en dan komen we er dan over te praten? Ik kijk naar de indieners van deze motie onder vijf.

02:20:43

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Zegt de wethouder nu de gehele motie toe? Dat is mij niet helemaal duidelijk.

02:20:51

*Voorzitter:* U heeft gehoord dat de wethouders heeft gezegd, dat wij bereid zijn om met een voorstel te komen. Dat biedt u de gelegenheid om het punt via de agendacommissie te agenderen, als het voorstel er is. Dan kunt u over de vorm waarin en alle uitwerkingsvragen nog met elkaar van gedachten wisselen. Ik kijk ook even naar uw mede-indiener. U kunt ook zeggen, we willen het er nog even over hebben.

02:21:17

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Ik wil graag heel kort schorsen.

02:21:19

*Voorzitter:* Dan gaan we even schorsen, zodat u in de gelegenheid bent...

02:21:23

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Een punt van orde.

02:21:28

*Voorzitter:* We schorsen even, dan kunt u dat even overleggen.

02:45:32

*Voorzitter:* Ik verzoek de leden van de raad hun plaats weer in te nemen.

02:45:36

*Voorzitter:* Daar is de bel al.

02:46:07

*Voorzitter:* Er is wat verwarring ontstaan. Ik begrijp dat dit aan mij ligt. Ik had al gezegd in het presidium: als het fout gaat, ligt het aan mij. Dat hebben we dus mooi opgelost. Dat kwam omdat ik het woordje 'toezegging' heb gebruikt en dat leidde tot verwarring. Het lijkt ons het handigste dat de wethouder nog even goed toelicht wat ze bedoelde en dan zal ik daar verder geen kwalificatie aan geven. De wethouder.

02:46:39

*Mevrouw Wijnja:* Dank u wel, Voorzitter. Dan zal ik daar weer geen kwalificatie aan hangen en dan komt het volgens mij helemaal goed.

02:46:44

*Mevrouw Wijnja:* Wat ik net heb gezegd, is dat aan de orde is geweest in de sessie een paar weken geleden, dat iedereen zegt dat we samen met onze bewoners moeten kijken naar hoe gaan we dit doen. Verdergaande participatie vindt iedereen belangrijk en het doel ook. Ik heb toen ook gevraagd naar suggesties hoe dat te doen. Die hoort het college graag. Die zijn gedaan. Over de motie 'Groningen afvalvrij door burgerberaad' heb ik gezegd, dat dit heel goed het voorstel zou kunnen zijn en daar kunnen wij mee uit de voeten. Ook, omdat ze dit in Amsterdamse al aan het doen zijn. Daar ligt een voorbeeld van een uitgangspuntennotitie. Dat is het kader wat de raad vaststelt om mee te geven aan een burgerberaad. Ik heb gezegd, zoals gevraagd is in de motie, kunnen wij waarschijnlijk voor de zomer - dat moet wel lukken - zo een voorstel op papier zetten. Daar staat dan in wat zo een burgerberaad zou gaan doen, wat zijn de kaders, hoe kijken we daarnaar, hoe organiseer je dat en hoe financieren we dat. Daarvan heb ik al gezegd dat het uit de afvalstoffenheffing kan, omdat het input levert voor het uitvoeringsprogramma 2026-2030. Het voorstel kunnen we doen, zoals hier gevraagd wordt, dan zou dat voorstel in de richting van de zomer naar de raad komen en is er nog alle gelegenheid voor de raad om daarover te debatteren en daar eventueel dingen in aan te passen en om dat kader vast te stellen.

02:48:19

*Voorzitter:* Dank u zeer. Dan stel ik voor dat wij overgaan tot stemming over eerst de motie onder één, M 01. Kunnen wij overgaan tot die stemming? De Stadspartij. Zijn er nog stemverklaringen? Daar vraag ik uiteraard nu naar.

02:48:35

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Voorzitter, excuus. Ik hoor net een volledige toezegging van de wethouder, dus dan hoeven wij onze motie niet in stemming te brengen. We zijn helemaal tevreden met de toezegging van de wethouder.

02:48:47

*Voorzitter:* We doen nu eerst even één en dan komen we...

02:48:50

*Voorzitter:* Eerst motie één. Stemverklaring Stadspartij.

02:48:55

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, mijn fractie zal verdeeld stemmen over deze motie. Ik stel voor dat u mevrouw Sloot het woord geeft om haar afwijkende stem toe te lichten.

02:49:08

*Voorzitter:* Mevrouw Sloot.

02:49:10

*Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, ik ben een afwijking hoor ik net. Als raadslid van een onafhankelijke partij, die het dualisme hoog heeft zitten, zal ik vandaag anders stemmen dan mijn fractie. Iedereen die mij een beetje kent, weet ook waarom. Ik ben volksvertegenwoordiger uit Haren en ons is beloofd in een bestuursovereenkomst dat we diftar zouden houden. Die belofte schenden kost de Harenaar honderden euro's per jaar, terwijl we decennialang een landelijk voorbeeld waren. Nee, het was geen puin hoop en nee, er werd geen afval gedumpt. Daarom stem ik voor deze motie.

02:49:42

*Voorzitter:* Andere stemverklaringen nog? D66.

02:49:47

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter. Zoals bekend, zijn wij uitgesproken voorstander. Mocht de motie het niet halen, dan komen we met een initiatiefvoorstel.

02:49:55

*Voorzitter:* Student en Stad.

02:49:58

*De heer Swets (Student en Stad):* Dank, Voorzitter. Ondanks wat eerder is beweerd, zijn wij een ontzettend groene en progressieve partij en onderschrijven wij ook de doelstelling om afvalvrij te geraken. Toch zijn wij tegen de invoering van diftar. Het kan misschien een heel goed systeem zijn voor mensen die de ruimte hebben om afval te scheiden, maar studenten en lagere inkomens hebben die luxe vaak niet en worden daarmee op kosten gejaagd. Daarom zullen wij tegen de diftarmotie stemmen.

02:50:21

*Voorzitter:* VVD.

02:50:24

*De heer Heiner (VVD):* Uiteindelijk is diftar de juiste en meest eerlijke oplossing en de enige liberale oplossing. Mensen hebben een financiële prikkel nodig om afval te scheiden. Diftar is een bewezen middel. Als we in 2030 afvalvrij willen zijn, dan moeten we vandaag kiezen voor diftar en daarom stemt de VVD voor.

02:50:39

*Voorzitter:* Partij voor het Noorden.

02:50:40

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dank u, Voorzitter. Ook wij zullen uiteraard vol voor deze motie gaan stemmen. We kunnen niet anders als groene en duurzame partij. We willen ook Haren recht doen.

02:50:56

*Voorzitter:* SP.

02:50:57

*De heer Brandenburg (SP):* Dank, Voorzitter. Volgens mij heeft de VVD goed aangegeven waarom de SP uiteindelijk tegen deze motie zal stemmen. Wij geven het maar vast mee aan D66, ook bij een eventueel initiatiefvoorstel in deze periode zullen wij tegenstemmen.

02:51:12

*Voorzitter:* CDA.

02:51:13

*Mevrouw Armut (CDA):* Dank, Voorzitter. Als CDA hebben wij onze bedenkingen bij dftar. Om dit goed te kunnen invoeren, moeten we eerst zorgen dat de randvoorwaarden goed zijn geregeld. De basis daarvoor zijn voldoende voorzieningen, voldoende budget om de openbare ruimte schoon te houden en om dumpingen te voorkomen moeten Groningers in de buurt betaalbaar hun afval kunnen scheiden. We zijn er uitdrukkelijk nog niet over uit of we voor of tegen dftar zijn, maar we staan open voor een voorstel met verschillende opties.

02:51:36

*Voorzitter:* ChristenUnie.

02:51:38

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Dank u wel, Voorzitter. Wij kunnen ons aansluiten bij de stemverklaring van Student en Stad. Daarbij is dit wat ons betreft niet het moment om dftar wel of niet te bespreken, aangezien we nog wachten op de uitkomsten van de preventieve maatregelen en de mogelijkheden van nascheiding. We zouden dit wat ons betreft op dit moment niet moeten doen, dus wij zijn tegen.

02:51:59

*Voorzitter:* Partij van de Arbeid.

02:52:02

*Mevrouw Pestman (PvdA):* Wij zijn ook tegen deze motie. Nascheiding werkt steeds beter. Waarom zou je een goed systeem bij het grofvuil gaan zetten?

02:52:12

*Voorzitter:* Iedereen tot zijn recht gekomen? Partij voor de Dieren.

02:52:19

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Dank. Wij wachten graag het voorstel af van de wethouder voor burgerberaad, zodat we deze kwestie aan de inwoners kunnen voorleggen. Wij zullen nu tegen deze motie stemmen en dan kunnen we het in de raad nog hebben over dat voorstel van college.

02:52:32

*Voorzitter:* Allemaal? Zeker weten? Ja, dan gaan we nu stemmen over de motie onder één, M 01.

02:53:05

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming en de motie is verworpen.

02:53:08

*Voorzitter:* Dan komen we bij motie onder vijf, M 05.

02:53:19

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* U kijkt mij zeer indringend aan. Ik wil graag de toezegging van de wethouder willen accepteren en we hoeven hier niet over te stemmen.

02:53:29

*Voorzitter:* Helder.

02:53:33

*De heer Heiner (VVD):* Voorzitter, wij vinden dat we wel zouden moeten gaan stemmen, omdat het ook hartstikke veel geld gaat kosten. We gaan allemaal ambtenaren aan het werk zetten, die gaan een werkgroep maken om dat allemaal voor te bereiden. Dat kost nu eenmaal geld en daarom vinden wij dat wij daar als raad toch over zouden moeten gaan stemmen.

02:53:48

*Voorzitter:* Ik heb nu geen motie meer, want de motie is ingetrokken.

02:53:58

*De heer De Haan (CDA):* Punt van orde. Als de VVD deze motie wil indienen dan staat dat natuurlijk vrij na schorsing.

02:54:22

*Voorzitter:* Ik stel voor dat we nu het voorstel afwachten, waar het college mee komt. We beginnen er een beetje een rare 'zooi' van te maken. Ik begrijp best de politieke lading, maar de motie is nu ingetrokken. Het college komt met een voorstel. Dat is een collegebevoegdheid en dat geeft u alle ruimte om er verder over te praten. Anders beginnen we een beetje een rare act op te voeren. Ja? Ik zal met blote benen naar bed gaan, het is allemaal mijn schuld deze verwarring. Dan komt het allemaal goed. Ik heb toch nog een paar uur te gaan, dus dat is allemaal klaar.

02:55:03

*Voorzitter:* Het is ook mijn schuld dat het eten staat te verpieteren, dus ik stel voor dat we nu toch maar even gaan eten voordat u allemaal omvalt. Dan kunt u mij ernstig toespreken tijdens het eten.

03:57:25

*Voorzitter:* Ik stel voor dat we de vergadering weer hervatten.

03:57:31

*Voorzitter:* Ik heb van één van de fractievoorzitters begrepen dat de uitdrukking 'met blote benen naar bed' nog enige toelichting behoeft. Ik houd altijd graag het gesprek tijdens het diner gaande, dus dat is wel weer gelukt. Met blote benen naar bed, dat is een...

03:58:00

*Voorzitter:* Ik kan ook zeggen: met blote (onhoorbaar) op bed. Berre kan ook nog. Dat betekent dus voor straf. Dat is omdat ik zo verschrikkelijk veel verwarring heb veroorzaakt, dus dan ga je met blote benen naar bed. Dat kunt u voortaan gebruiken. Als het niet zo heel erg is, dan zegt u met blote voeten naar bed. Het is eigenlijk een beetje voor straf. Ik durf niet meer, maar u wel.

*Moties n.a.v. collegebrief: Uitvoeringsagenda circulaire economie 2023-2026*

- *M02: Gebruik geen drinkwater meer voor het schoonmaken van de Vismarkt*
- *M03: Pilot True pricing*

03:58:40

*Voorzitter:* We hebben nog twee moties vreemd aan de orde van de dag en die gaan over de uitvoeringsagenda circulaire economie: motie twee, M 02, en motie drie, M 03. Wie mag ik daarover het woord geven? D66, gaat uw gang.

03:58:57

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel, Voorzitter, voor nogmaals het woord. Ik zal het kort houden. Wij gebruiken in Groningen nog heel veel drinkwater. In de Uitvoeringsagenda circulaire economie staat dat wij ook grote inspanning - effort wilde ik zeggen in mooi Engels - gaan doen om ervoor te zorgen dat wij vaker regenwater gaan gebruiken en dat wij al onze grondstoffen circulair willen gaan inzetten. Daarom denk ik dat het goed is om ook voor de toepassingen die de gemeente heeft, zoals het schoonmaken van de Vismarkt, regenwater in te gaan zetten in plaats van drinkwater. Om dat te besparen.

03:59:36

*Voorzitter:* Dank u wel. Wilt u die andere ook nog toelichten over true pricing of is dat iemand anders?

03:59:41

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Ja, die ga ik ook meteen even toelichten. Wij denken dat het belangrijk is om ook maatschappelijke kosten en baten mee te nemen in de prijzen van de producten die wij inkopen. We hebben een hele grote begroting en dat betekent ook dat wij veel producten en diensten inkopen. Ik denk dat een heleboel mensen in de raad al wel vaak nadenken over maatschappelijke kosten hierin mee te nemen. Het is natuurlijk best wel een stap, dus daarom willen we graag kijken of we middels een pilot kunnen gaan uitzoeken wat dat betekent en daar met een leverancier in gezamenlijkheid optrekken.

04:00:19

*Voorzitter:* Ik kijk even naar de andere indiener, de Partij voor het Noorden. Is daar nog toelichting op of is het goed verwoord? Het is goed verwoord. Ik zie bij de motie over drinkwater ook nog de Partij voor de Vrijheid. Wenst u nog een toelichting te geven of is het goed verwoord? Zijn er fracties die kort vragen hebben aan de indienende partijen? De VVD.

04:00:46

*Mevrouw Jacobs-Setz (VVD):* Dank u wel, Voorzitter. Wij hebben een vraag over de motie van true pricing. Wij proberen ons voor te stellen hoe we dat gaan doen. Geldt dit ook voor de aanbestedingen? Met welke toeleverancier ga je dan de pilot opstellen en hoe toetsbaar is het? Daar zouden wij graag antwoord op willen hebben, voordat wij ons oordeel kunnen vellen.

04:01:14

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel. Voor het drinkwater, wil u dat ook graag weten toch? Alleen true pricing, oké. Het hangt er inderdaad vanaf. Bij aanbestedingen vinden we dat misschien nog een stap te ver. Wij willen eerst,

daarom hebben we de motie nog een beetje aangepast, dit met één leverancier oppakken die daarvoor openstaat.

04:01:38

*Voorzitter:* Zijn er nog andere vragen aan de indieners ter verduidelijking? Student en Stad.

04:01:44

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Dank je wel. Eerst over de eerste motie. Als er in de circulaire agenda al staat dat we gaan toewerken naar een circulair watersysteem en dus gaan kijken hoe we meer regenwater kunnen gebruiken, is de motie dan niet overbodig? Dat geldt in zekere zin ook een beetje voor de tweede motie. Ik ben op bezoek geweest bij de afdeling Inkoop en volgens mij is in het inkoop- en aanbestedingsbeleid al superveel aandacht voor duurzaamheid, voor lokale ondernemers en voor maatschappelijke kosten voor de SDG's. Is in die zin ook de tweede motie niet overbodig?

04:02:19

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* Dank u wel voor de vraag. Ik denk dat het wel goed is dat we het antwoord van de wethouder even afwachten. Wat ik heb begrepen, is dat in ieder geval niet in de uitvoeringsagenda staat dat het drinkwater ook voor de gemeentelijke toepassingen gaat gelden. Dat er wel over nagedacht wordt, maar dat we nog niet zover zijn in de ambtelijke organisatie. Ik denk dat het wel belangrijk is om ook met de eigen middelen en grondstoffen zo om te gaan, dus vandaar dat dit wel nodig is, denk ik. Voor true pricing weet ik dat er al heel veel aandacht is voor MVO, maar nog niet helemaal voor alle andere maatschappelijke kosten. Dan hebben we het alleen over duurzaamheid, maar er zijn ook sociale kosten die je nog mee kunt nemen.

04:02:58

*Voorzitter:* Nog anderen of gaan we naar het preadvies van het college?

04:03:04

*Mevrouw De Wrede:* Dank u wel, Voorzitter. Dan begin ik maar vast, want volgens mij wil iedereen naar huis. We beginnen met het drinkwater; een mooie motie over een hele urgente kwestie natuurlijk. Wij kunnen dat onderzoeken en de resultaten en de kosten in beeld brengen. Daarbij wil ik wel opmerken dat de regenwateropvang en de benuttingsinstallatie van de omvang die nodig is voor het schoonmaken van de Vismarkt wel een forse investering zou kunnen zijn. We willen dat wel graag onderzoeken en kijken hoe dat technisch, financieel en natuurlijk ook hygiënisch uit zou pakken. Oordeel aan de raad.

04:03:52

*Voorzitter:* Dat leidt tot de vraag van de VVD.

04:04:00

*Mevrouw Jacobs-Setz (VVD):* Excuus. Mijn fractie heeft het idee, Voorzitter, dat wij deze opdracht wel aan onze inwoners geven om afvalwater op te vangen en het her te gebruiken. Hoor ik u nu zeggen, dat het voor de gemeente te duur is? Kunt u zich ook voorstellen wat deze opmerking voor de inwoners betekent?



04:04:19

*Mevrouw De Wrede:* Te duur, dat hoort u mij niet zeggen. Voordat we weten wat de kosten zijn, moeten we het wel even in beeld brengen. We hebben het hier natuurlijk over belastinggeld in principe en dat moeten we op een goede manier tegen andere zaken afwegen.

04:04:37

*Voorzitter:* Nog een aanvullende vraag.

04:04:40

*Mevrouw Jacobs-Setz (VVD):* U vindt mij helemaal op uw weg dat we belastinggeld moeten besteden aan kerntaken, dus dat ben ik helemaal met u eens. Op het moment dat het een dure aangelegenheid is, geldt dat we dat goed moeten afwegen. Heeft u die afweging ook gemaakt toen u die verplichting wilde opleggen voor onze burgers? Dat is mijn specifieke vraag.

04:04:58

*Voorzitter:* De wethouder.

04:05:08

*Mevrouw De Wrede:* Wij gaan dit nog goed tegen elkaar afwegen. U hoort van ons.

04:05:16

*Mevrouw De Wrede:* Dan het preadvies met betrekking tot de motie True Pricing. Het klopt dat we dit inderdaad al voor een groot gedeelte doen. Dat heeft te maken met het manifest dat wij hebben ondertekend met betrekking tot maatschappelijk verantwoord inkopen en opdrachtgeven. Daar hebben wij ook een actieplan voor ontwikkeld, dus daar wordt inderdaad binnen de organisatie al heel veel aandacht aan besteed. Met betrekking tot de tweede vraag om een pilot op te stellen en uit te voeren om true pricing toe te passen in een concrete aanbesteding, dat doen we nog niet. Dat ligt wel in de lijn van waar we op dit moment mee bezig zijn, dus ik kan u wat dat betreft een toezegging doen of het advies oordeel raad geven.

04:06:16

*Voorzitter:* D66 heeft nog een vraag aan u. Gaat uw gang.

04:06:18

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* In het nieuwe verzoekpunt stond de aanbesteding niet meer, dus echt alleen de pilot met de leverancier. Ik heb begrepen dat het sowieso toegezegd is, dus we kunnen straks misschien de motie wel intrekken.

04:06:34

*Voorzitter:* Ik kijk even nog naar de andere fracties of de beantwoording nog reden geeft tot vragen. Dat is niet het geval. Welk nummer trekt u nu in?

04:06:45

*Mevrouw Poelstra-Bos (D66):* True pricing, ik weet even niet welk nummer het is.

04:06:47

*Voorzitter:* Drie, M 03, 'True pricing' wordt ingetrokken. Oké, en twee wenst u in stemming te brengen? Ja, dan gaan we die motie wel in stemming brengen. Ik ga even naar de stemverklaringen. De VVD heeft een stemverklaring.

04:07:03

*Mevrouw Jacobs-Setz (VVD):* Ja, mijn fractie is toch wel wat in verwarring, maar ik mocht net geen vraag meer stellen. Wij zijn ieder geval voor het onderzoek. Ik begreep dat de wethouder een toezegging deed om het tegen elkaar af te zetten, dus ik ga ervan uit dat het systeem wat we opleggen voor de inwoners ook nog bij dit onderzoek wordt meegenomen. Ik weet niet of dat zo is, maar wij willen in ieder geval als gemeente het goede voorbeeld geven en niet het goede voorbeeld eerst aan onze inwoners opleggen, dus wij zullen voor deze motie stemmen.

04:07:31

*Voorzitter:* Zijn er nog andere stemverklaringen? Nee? GroenLinks.

04:07:38

*De heer Van de Vendel (GroenLinks):* Dank u wel, Voorzitter. We vinden het een mooie motie met een mooi doel. We hopen uiteraard dat er ook gekeken wordt of er andere manieren zijn om dit zonder drinkwater doen, maar bijvoorbeeld met water uit de gracht of dergelijke, zonder dat we een hele dure installatie hoeven op te tuigen ergens in de binnenstad, waar we wellicht ook iets nuttigs kunnen doen. Ik neem aan dat dit meegenomen wordt in het onderzoek. Verder heel goed, als we dit op deze manier kunnen doen en hier geen drinkwater aan hoeven te verspillen.

04:08:01

*Voorzitter:* Anderen nog? De Stadspartij.

04:08:07

*Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u wel, Voorzitter. De Stadspartij 100% voor Groningen sluit zich volledig aan bij de stemverklaring van de VVD.

04:08:17

*Voorzitter:* Nog meer stemverklaringen? Partij voor de Dieren.

04:08:23

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Wij vinden het een mooie motie. Wij kijken uit naar het onderzoek en misschien dat in het onderzoek ook gekeken kan worden, behalve naar de kosten, naar de baten. Zoiets levert natuurlijk ook wat op qua milieu-impact en andere dingen. Misschien ook in financiële zin en dan kan daaruit blijken dat het ook de kosten waard is.

04:08:45

*Voorzitter:* Anderen nog? Nee? Dan stel ik voor de stemming over motie twee, M 02.

04:09:10

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming. De motie is unaniem aanvaard.

*Motie n.a.v. collegebrief: Gebiedsplan maatschappelijke coalitie Groningen-Noord*

- *M04: Effect en doelstellingen van Gebiedsplan Groningen-Noord duidelijk in beeld*

04:09:13

*Voorzitter:* Dan zijn we tot slot bij de motie 'Gebiedsplan maatschappelijke coalitie Groningen-Noord' van het CDA. Wie mag ik het woord geven? De heer De Haan.

04:09:28

*De heer De Haan (CDA):* Dank, Voorzitter. Ik krijg wat aanmoedigingen van mijn

collega's hier naast me, dus dat is in elk geval fijn. Vanuit deze kant natuurlijk dank voor alle felicitaties. Ik heb nog geen cadeautjes gekregen, maar die kans geef ik jullie natuurlijk nu met een prachtige motie. Ik hoop u toe te lichten, waarom het een fantastisch idee zou zijn als deze motie het.

04:09:49

*De heer De Haan (CDA):* Kijk, ik krijg mijn eerste cadeautje. Het is een reep, dat is top. Dank aan de Stadspartij. Nog vegan ook! Voorzitter, alle gekheid op een stokje.

04:09:57

*De heer De Haan (CDA):* Voorzitter, de komende jaren wil het college met miljoenen euro's en verhoogde inzet van schaarse professionals investeren in kwetsbare buurten en straten in het noorden van de stad. Op deze manier wil men de kloof tussen verschillende delen van onze gemeente verkleinen. Dat doel is nobel en gezien de grote verschillen in overlast, veiligheid, werkgelegenheid en gezondheid zelfs hard nodig. Afgelopen week nog was de gezondheidskloof tussen arm en rijk volop in het nieuws. Deze kloof zien we ook tussen het noorden en het zuiden van onze gemeente. Ja, investeringen zijn dus nodig, maar we moeten ook oog hebben voor de keerzijde. We kampen gemeentebreed, sterker in het hele land, met grote tekorten in de cruciale sectoren. In de zorg, politie, de opvang en het onderwijs is de personele spoeling flinterdun. Zonder een forse en geslaagde inzet om meer mensen te werven in deze sectoren leidt de verhoogde inzet in door het college geselecteerde wijken dan ook onvermijdelijk tot verminderde aanwezigheid in andere delen van onze gemeente.

04:10:58

*De heer De Haan (CDA):* Ook in die delen, zoals bijvoorbeeld in Hoogkerk, Ten Boer of Beijum, zijn er buurten en straten die kampen met vergelijkbare problematiek. Het CDA wil daarom dat we inzichtelijk maken wat de extra inzet in de noordelijke wijken betekent voor de rest van de gemeente. Niet om wijken of groepen tegenover elkaar te zetten, maar wel om goede afwegingen te kunnen maken. Neem het plan voor de gegarandeerde kinderopvang voor kinderen vanaf een half jaar oud of de extra klassenassistenten voor de jongste groepen op de basisschool. Het zijn goede plannen, maar waar halen we het personeel vandaan?

04:11:32

*Voorzitter:* U heeft een vraag van de Partij voor de Dieren?

04:11:35

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Waar haalt de heer De Haan de veronderstelling vandaan, dat als je een intensivering doet in de noordelijke wijken, dat dit capaciteit wegtrekt bij de andere wijken? Is dat een veronderstelling die het CDA zelf doet of heeft CDA dit ook getoetst?

04:11:52

*De heer De Haan (CDA):* Voorzitter, dat hebben we niet getoetst, maar dat lijkt me iets van het gezonde verstand. Als je ergens extra in gaat investeren, dus je gaat meer kinderopvang aanbieden, dan zul je de medewerkers ergens vandaan moeten halen. Het zou heel goed kunnen dat je die medewerkers uit andere delen van de gemeente gaat halen. Daarom zeggen wij: wees nou scherp en maak inzichtelijk wat

je nodig hebt in personeel. Je wil extra gaan handhaven, waar ga je die extra capaciteit, bijvoorbeeld in politie of boa's, vandaan halen?

04:12:24

*Voorzitter:* Antwoord is helder? Ja, dan kijk ik nog even naar de fractie van GroenLinks. Daarna PvdA.

04:12:30

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Dank u, Voorzitter. Ik heb inderdaad een vraag, want het antwoord wat de heer De Haan net gaf, levert misschien nog wel wat meer vraagtekens op. Deze motie vraagt enorm om toetsing en indicatoren en verder gaan we uit van het 'gezond verstand' en het idee dat het wel zo zal zijn dat het intensiveren in noordelijke wijken inderdaad capaciteit wegtrekt uit andere wijken. Ik vraag me af hoe meneer De Haan dat met elkaar rijmt en of hij ook misschien nog met een motie zal komen die wel feitelijk en met cijfers onderbouwd is.

04:13:02

*De heer De Haan (CDA):* Voorzitter, als je ergens in gaat investeren...

04:13:05

*De heer De Haan (CDA):* Ja, kom op. Het personeel ligt niet voor het oprapen. We hebben tekorten, zoals ik net zei, bij zorg, politie, onderwijs en opvang. Als je ergens gaat intensiveren, zal dat ten koste gaan van iets. Dat datzelfde geldt voor ambtelijke capaciteit. Als je ergens wat meer gaat doen, zal dat ook ten koste gaan van iets.

04:13:26

*Voorzitter:* De Partij van de Arbeid heeft nog een vraag aan u.

04:13:27

*De heer Tjepkema (PvdA):* Dank, Voorzitter. Ik neem een beetje het risico dat we nu in een soort welles- nietes-spel komen van er komt meer geld, dus er kunnen ook meer mensen aangenomen worden en opgeleid worden, dus daar wil ik even niet te veel op ingaan. Is het niet ook dat juist die aanpak in de noordelijke wijken, waarbij we meer focussen, zo een goede manier is om die armoede te doorbreken en echt het verschil te kunnen maken, dat zelfs al zou dat leiden tot een hele lichte - nogmaals, ik zeg niet dat dit het geval is - mindere inzet op andere plekken, zou het dan niet alsnog een goed idee zijn? Gegeven de problematiek en gegeven de inleiding die had bij uw motie.

04:14:01

*De heer De Haan (CDA):* Ja, precies. Voorzitter, ik geef ook helemaal niet aan dat wij tegen deze plannen zijn. Als u goed luistert, dan geef ik juist aan dat het heel goed is, dat we intensiveren in Groningen-Noord. Dat is keihard nodig, maar het is wel goed om ook te weten wat het kost en ook de keerzijde ervan inzichtelijk te maken, zodat je ook de goede afweging kunt maken in wat je doet. Nee, Voorzitter, wij zijn niet tegen deze plannen, laat dat helder wezen, maar we vinden wel dat je ook de keerzijde goed meetbaar moet maken. Dan kom ik bij ongeveer bij het slot van mijn betoog, want Voorzitter...

04:14:35

*Voorzitter:* Nee, de SP had ook nog een vraag aan u.

04:14:38

*De heer Brandenburg (SP):* Die heeft meneer de Haan al deels beantwoord. Mijn vraag was: als dat dan zo zou zijn, is dat het dan niet waard, gegeven de verschillen die er zijn?

04:14:54

*De heer De Haan (CDA):* Voorzitter, dat zal dus uiteindelijk afhangen van hoe groot je die verschillen maakt. Wat zijn de effecten ervan, als je kinderen vanaf een half jaar oud gratis kinderopvang geeft? Wat zijn daar de effecten van? Hoeveel personeel heb je nodig? Waar ga je dat personeel vandaan halen? We gaan in het uitvoeringsplan neerzetten hoeveel mensen, hoeveel financiën en wat we daar allemaal voor nodig hebben. Het lijkt ons een goed idee dat je daar ook monitort - en dan kom ik aan het einde van mijn betoog - waar je denkt dat personeel vandaan te halen. De bedoeling van onze motie is niet om wekelijks bij te houden waar een opvangmedewerker of een politieagent vandaan komt. De bedoeling is om bij het uitvoeringsprogramma te kijken, waar je de professionals vandaan haalt die de extra investering in Groningen-Noord vragen, zodat we oog houden voor eventuele negatieve effecten die dit voor andere delen van onze gemeente zou kunnen hebben.

04:15:49

*Voorzitter:* Dank u zeer. Ik stel voor dat het college preadvies geeft. Wethouder.

04:15:57

*De heer Van Niejenhuis:* Dank u wel, Voorzitter, dat doe ik graag. Het college zal deze motie ontraden. Ik zal het ook even toelichten waarom. Ik kan me de hypothetische vraag van de heer De Haan voorstellen. Als je redeneert vanuit schaarste, dan zal als je meer doet op de ene plek ten koste gaan van een andere plek. Toch is dat echter niet helemaal waar. Het gaat niet alleen over het meer inzetten van personeel, het gaat ook over het anders inzetten van personeel en het gaat ook over het maken van slimmere combinaties. Nu we met de leden van de maatschappelijke coalitie onze samenwerking aan het opzetten zijn, zien we dat daar heel veel in te winnen valt en dat we veel beter met elkaar kunnen samenwerken.

04:16:39

*De heer Van Niejenhuis:* Er zijn nog een paar andere argumenten. Het is ook niet zo dat gemeente Groningen een gesloten arbeidssysteem heeft, alsof alle mensen in de gemeente Groningen werken en ook daar wonen. Mensen zouden van heel veel andere plekken vandaan kunnen komen. Wij kunnen ook niet monitoren wat de inzet van onderwijs-, kinderdagverblijf- of politiepersoneel is. Daar gaan wij als gemeente niet over. Het college niet en de raad ook niet. Er zijn nog een aantal argumenten, namelijk wij vinden de inzet van het personeel ook echt 'des colleges'. Het is één van de middelen, die wij als college hebben, om het beleid wat de raad vaststelt uit te voeren. Ik kan me voorstellen dat de raad hiermee wel heel erg aan de voorkant komt van de uitvoering en wel heel veel vraagt aan het college en ook van allerlei partners om dit te gaan bijhouden en te gaan administreren, als dat al zou kunnen. Er is namelijk ook nog sprake van verloop van personeel.

04:17:27

*De heer Van Niejenhuis:* Ik snap de hypothetische vraag en tegelijkertijd denk ik dat het in praktische zin een hele ingewikkelde opgave is. Ik denk ook niet dat het nodig

is om het op deze manier te gaan doen. Om die reden willen wij deze motie ontraden. U roept in de motie overigens ook nog op tot iets anders en dat is het invoeren van indicatoren om te meten wat de effecten zijn van onze inspanningen de komende jaren. Daar zijn we het helemaal mee eens en dat hebben we ook vrij uitgebreid opgeschreven in hoofdstuk vier van het gebiedsplan. Dat deel van de motie is dus overbodig en wordt ook ontraden.

04:18:03

*Voorzitter:* Dank u zeer. Ik kijk nog even naar de VVD-fractie of daar nog een vraag in de lucht hing?

04:18:10

*Mevrouw Akkerman (VVD):* Ja, ik had ineens toch de behoefte om iets te zeggen, omdat er zoveel vragen gesteld werden. De SP vroeg zo mooi, maar als het nu toch meer middelen en geld kost, is dit het dan niet waard? Volgens mij geeft die motie juist inzicht in die beoordeling of dat het waard is of niet. Nu de wethouder gesproken heeft, ben ik wel benieuwd of het college op een andere manier kan monitoren, zodat we goed weten wat we aan het doen zijn.

04:18:34

*Voorzitter:* Wethouder.

04:18:35

*De heer Van Niejenhuis:* Ik meen zojuist aangeven te hebben dat we in het gebiedsplan vrij uitgebreid beschrijven, dat wij willen komen tot een aantal indicatoren, waarmee we ook echt het effect van beleid willen meten. Ik denk dat het belangrijk is, dat je dit meet. Zeker, als je weet dat je over een periode van 20 jaar een extra inzet gaat plegen. Niet alleen de gemeente, maar ook heel veel andere partijen. We willen echt de noordelijke wijken bij de gemiddelde cijfers halen, zoals die ook in de rest van de gemeente Groningen gelden. Dat betekent extra inspanningen en dan willen we ook weten of het effect heeft of dat we over die periode van 20 jaar nog zullen moeten gaan bijsturen. We zullen dus zeker met een voorstel komen om met een aantal indicatoren te gaan meten of dit lukt.

04:19:19

*Voorzitter:* Had D66 nog een vraag? Nee?

04:19:28

*Mevrouw Martinez Doubiani (D66):* Voorzitter, we hadden er ook een paar. We willen wat CDA noemde ook benadrukken. We willen veel nieuwe dingen doen en extra doen en dat vinden wij heel erg nodig. We zien ook ergens wel een behoefte om op hoofdlijnen in ieder geval te monitoren wat dit doet met andere wijken. Het is namelijk heel logisch om daar misschien meer te doen en dat is heel goed te verantwoorden, maar de gedachte dat er misschien meer WIJ-medewerkers naar die wijken gaan, is ook logisch, dus wat doet dat met die andere wijken? Daarmee willen we ook nog meegeven, dat het ook goed is om de succesvolle werkwijze in die noordelijke wijken echt te verbreden en hoe die wijken dan ook echt daarvan mee kunnen profiteren.

04:20:06

*Voorzitter:* Akkoord. Ik kijk even rond. Eerst even naar het CDA, gehoord de wethouder.

04:20:14

*De heer De Haan (CDA):* Voorzitter, nog twee dingen. Goed om te zeggen dat ook de Stadspartij, Partij voor het Noorden en de PVV mede-indiener zijn van deze motie. Dat was ik net vergeten te zeggen, dus excuses daarvoor.

04:20:26

*De heer De Haan (CDA):* Een reactie op de wethouder. Kijk, wij zouden toch graag zien dat in het uitvoeringsprogramma, waarin wordt gezegd welke capaciteit er nodig is ook van schaarse professionals, inzichtelijk wordt gemaakt waar je die professionals vandaan gaat halen en dus ook ten koste van wat dat gaat. In dat opzicht blijven wij dus wel bij ons standpunt en verschillen we hierover met het college van mening.

04:20:52

*Voorzitter:* Ik had niet door dat er nog twee indieners waren. Ik ga nog even naar de Stadspartij en de PVV. Ik kijk even of daar nog behoefte is om te reageren. Nee? De Stadspartij nog aanvullend?

04:21:04

*Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dat komt zo bij de stemverklaring.

04:21:06

*Voorzitter:* Anderen nog? Anders stel ik voor dat we de motie in stemming brengen. Kan dat?

04:21:13

*Voorzitter:* Zeker weten? Echt waar?

04:21:21

*De heer De Haan (CDA):* Hoorde ik een toezegging?

04:21:28

*Voorzitter:* Jij mag blijven.

04:21:29

*Voorzitter:* Student en Stad. Nee, want dan gaan we eerst een stemverklaring opnemen, maar...

04:21:36

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Is dan nu het moment voor de stemverklaring?

04:21:37

*Voorzitter:* Of heb je nog een woordvoerinkje?

04:21:42

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Ja, 'woordvoerinkje'...

04:21:43

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Ik kan er ook een 'stemverklarinkje' van maken.

04:21:46

*Voorzitter:* Ja, dat is goed. Dan gaan we nu naar de stemverklaring.

04:21:47

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Doe eens gek, nu ik toch aan het woord ben...

04:21:49

*Mevrouw Goodijk (Student en Stad):* Nee, dat is niet zo. Goed, alle gekheid op een stokje, het lijkt Student en Stad lastig om van tevoren al streefwaarden op te stellen voor specifieke buurten en wijken, juist omdat dit zulk maatwerk is. Het tweede punt van het dictum, volgens mij heeft de wethouder tijdens de sessie duidelijk aangegeven dat er geen professionals uit andere wijken worden weggetrokken. In die zin sluit ik me - dat doe ik niet heel vaak, maar nu wel - aan bij de SP. Is het heel erg, als dat wel het geval is? In onze ogen niet.

04:22:25

*Voorzitter:* Andere stemverklaringen? De SP.

04:22:29

*De heer Brandenburg (SP):* Ja, kort, Voorzitter. Er wordt ons en ook het college wel eens verweten dat we een beetje polariseren, doordat we alleen maar kiezen voor de noordelijke wijken. Om extra bij elk voorstel in kader te gaan brengen wat inzet in de ene wijk mogelijk kost in de andere wijk...

04:22:47

*De heer Brandenburg (SP):* Voorzitter, dat is pas polariserend. Daar zouden wij nooit voorstemmen. Bovendien lijkt deze motie er van uit te gaan dat wijkvernieuwing ooit af is, als een buurt of straat volledig op niveau is. Tot slot, er is nu een ongelijke situatie en daar moeten we wat mee en we moeten aan de bak.

04:23:09

*Voorzitter:* De Stadspartij had ook een stemverklaring.

04:23:12

*Mevrouw Sloot (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, dank u wel. De Stadspartij 100% voor Groningen, de naam zegt het al, wil alle wijken vooruithelpen. Wij willen dus ook geen devaluatie van wijken waar het nu wel goed gaat. Wij moeten geen gemeente van alleen maar gemiddelden worden. We willen de ene wijk helpen, maar we willen niet dat het daardoor in een andere wijk minder goed gaat. Elke wijk of dorp is ons even lief. We moeten koesteren waar het wel goed gaat en helpen waar het niet goed gaat, maar dit mag nooit ten koste gaan van welke andere wijk of dorp dan ook en daarvoor staan wij op deze motie.

04:23:44

*Voorzitter:* Partij voor de Dieren.

04:23:48

*De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren):* Dank, Voorzitter. Stemverklaring. We horen ook uit het antwoord van de wethouder dat er wordt gemonitord. We zien dat er op het gebied van veiligheid monitoring is. We gaan er ook vanuit dat als er signalen komen dat we dat horen. Voor ons hoeft er niet een heel dashboard met metertjes te worden ingericht, als we gaan investeren in de noordelijke wijken, welke eventuele negatieve effecten dat elders heeft. Ik sluit me daarbij ook aan bij de woorden van de SP.

04:24:18

*Voorzitter:* Anderen nog? Nee? Dan ga ik...



04:24:21

*Voorzitter:* Partij voor het Noorden.

04:24:24

*De heer Van der Laan (Partij voor het Noorden):* Dank, Voorzitter. Ook wij staan boven de motie of althans wij zouden boven de motie moeten staan, maar dat is niet helemaal goed gecommuniceerd. Ook wij staan uiteraard achter de enorme investeringen die we gaan doen in de noordelijke wijken. Echter, als je zulke enorme investeringen doet, dan mag je toch ook wel iets verwachten van ankers en doelstellingen et cetera. We zijn daar gedeeltelijk in gerustgesteld door het college. Nogmaals, er mag toch wel iets extra's bij als je voor deze tientallen miljoenen of misschien wel honderden miljoenen investeringen gaat staan. Tot zover.

04:25:04

*Voorzitter:* D66 nog.

04:25:06

*Mevrouw Martinez Doubiani (D66):* Ik wil ook nogmaals in de raad benadrukken dat wij voor die extra investeringen zijn, die keihard nodig zijn in die noordelijke wijken, maar dat we ook, net als de Stadspartij 100% voor Groningen, vinden dat dit niet ten koste mag gaan van andere wijken. Op hoofdlijnen monitoren wat dit betekent voor andere wijken en die lessen delen, is de boodschap die wij willen meegeven met het steunen van de motie.

04:25:28

*Voorzitter:* Anderen nog? Ja, GroenLinks.

04:25:30

*Mevrouw Folkerts (GroenLinks):* Dank, Voorzitter. Voor ons geldt ook dat wij verwachten dat we met het uitvoeringsprogramma en de monitoring die daarin zit genoeg inzicht krijgen. Ik sluit me echt heel erg aan bij de woorden, dat als er nu een verschil is, het liefst iedereen op dezelfde hoogte mag, maar als het nodig is en het betekent dat er wat capaciteit wegvalt uit de andere wijken, dat dit ons waard is om het verschil te verkleinen en de kloof te dichten waar de CDA de mond van vol had.

04:25:56

*Voorzitter:* ChristenUnie.

04:25:57

*De heer Rebergen (ChristenUnie):* Dank u, Voorzitter. Wij vinden ook dat de motie uitgaat van een verkeerde veronderstelling, dat als we meer investeren in de noordelijke wijken, dat we dan minder zouden investeren in andere wijken of dat daar minder werk zou plaatsvinden door professionals van de gemeente. Daarom steunen wij de motie niet. Ik zou meneer De Haan er ook nog aan willen herinneren dat we dit bij heel veel beleidsterreinen niet op deze manier doen, zoals hij voorstelt. A. is het onuitvoerbaar en B. doen we dat nooit. Kijk, als ik een voorbeeld neem, wat hem aan het hart gaat, bijvoorbeeld de parkeerbelasting. Als we die tarieven verlagen, dan gaan we ook niet een monitor erop zetten waar dat allemaal ten koste van gaat. Dat brengen we samen in de begroting en daar debatteren we over. Daarmee doen wij ons werk, maar niet met een onuitvoerbare monitor.

04:26:43

*Voorzitter:* Anderen nog voor een stemverklaring? Geen stemverklaringen meer? Dan breng ik de motie in stemming. Ik open de stemming.

04:27:07

*Voorzitter:* Ik sluit de stemming. Ik wens de heer De Haan desalniettemin toch een fijne avond.

## 9. Sluiting

*Voorzitter:* Ik sluit de vergadering.

04:27:16

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter?

04:27:16

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Voorzitter, uw nestor zou graag nog even een klein momentje willen.

04:27:22

*Voorzitter:* De nestor.

04:27:45

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Dank u, Voorzitter. Hij hoeft niet om, hij mag wel om.

04:27:48

*De heer Sijbolts (Stadspartij 100% voor Groningen):* Morgen is een belangrijke dag voor hem die zijn vijfenzestigste verjaardag vieren mag. Hij zit te zweten, want wil van aandacht hiervoor niet weten. Toch een klein gebaar voor de man met gezag, voor hem die morgen zijn vijfenzestigste verjaardag vieren mag.